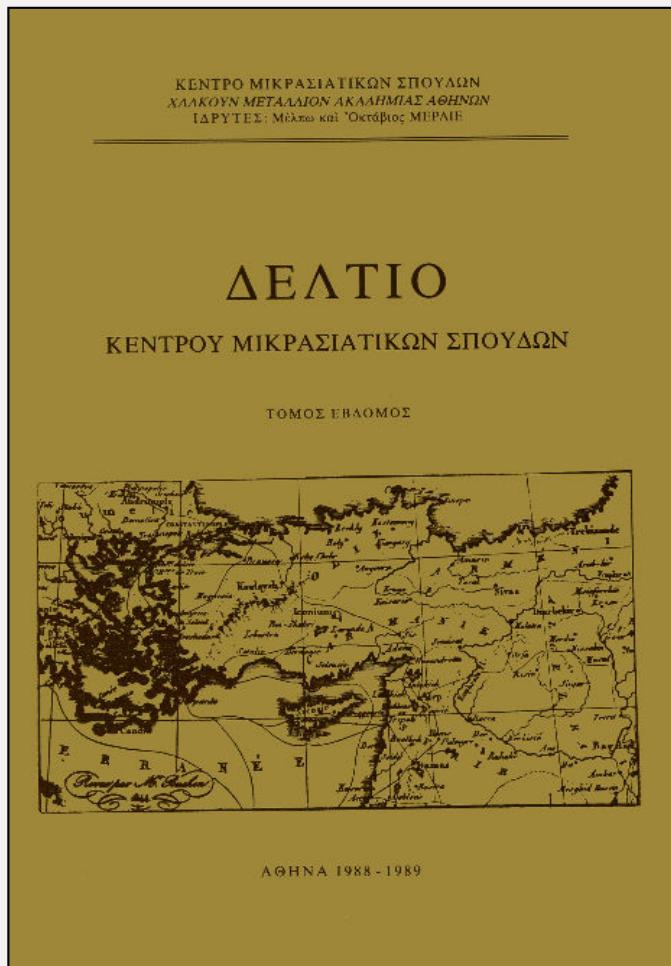

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τομ. 7, 1988

Καραμανλιδικοί κώδικες του κέντρου μικρασιατικών σπουδών

Μπαλτά Ευαγγελία
10.12681/deltiokms.192

Copyright © 1988

To cite this article:

Μπαλτά (1988). Καραμανλιδικοί κώδικες του κέντρου μικρασιατικών σπουδών. Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, 7, 201-246.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΜΠΑΛΤΑ

ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΙΚΟΙ ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η ἐργασία αὐτή ἐντάσσεται στὸ πλαίσιο παρουσίασης τοῦ τουρκικοῦ καὶ καραμανλίδικου ἀρχειακοῦ ὑλικοῦ ποὺ βρίσκεται κατατεθειμένο στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Ἀποτελεῖ ὅμως γενικότερα συνέχεια προηγούμενων ἐργασιῶν, ποὺ εἶχαν στόχο τὴν καταλογογράφηση τοῦ μικρασιατικοῦ ὑλικοῦ ποὺ διασώθηκε καὶ βρίσκεται σήμερα στὴν Ἑλλάδα¹. Είναι ἡ ἀναλυτικὴ περιγραφὴ τῶν περιεχομένων τῶν τουρκόφωνων καὶ δίγλωσσων (ὲλληνόφωνων καὶ τουρκόφωνων) κωδίκων τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Μιὰ πρώτη παρουσίαση τῶν κωδίκων αὐτῶν ἔγινε ἀπὸ τὴν Ματούλα Κουρουποῦ τὸ 1981 μὲ τὸν τίτλο «Πίνακας II. Καραμανλίδικοι - μικτοὶ κώδικες τοῦ Κ.Μ.Σ.»², σὲ ἄρθρο ὃπου καταλογογραφοῦνται οἱ ἑλληνόφωνοι κώδικες τοῦ Κέντρου.

Ο κατάλογός μας περιγράφει 22 κώδικες. Στὸ βιβλίο εἰσαγωγῆς τοῦ Κ.Μ.Σ. καταγράφονται 29 κώδικες, ὅσους δημοσιεύει στὸν κατάλογό της καὶ ἡ Μ. Κουρουποῦ. Ἀπὸ τοὺς 29 αὐτοὺς κώδικες δ *Μάταλα 30* ἔχει χαθεῖ³. Οἱ *Κίρκ Χαρμάν 44* καὶ *45* ἔξαιροῦνται, καθὼς πρόκειται γιὰ δακτυλόγραφα τετράδια στὰ ὅποια καταγράφεται τὸ «δημοτολόγιο τοῦ χωριοῦ Κίρκ Χαρμάν περιφέρειας Κερασούντας σύμφωνα μὲ τὸ τουρκικὸ ληξιαρχικὸ βιβλίο

1. Σχετικὰ μὲ τὴν καταλογογράφηση κοινοτικῶν κωδίκων βλ. Κ. Ἀ. Διαμάντη, *Τὰ περιεχόμενα τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους Α'*, Ἀθήνα 1972, σσ. 407-474. Κ. Μαμώνη, «Χειρόγραφοι κώδικες τῆς βιβλιοθήκης τῆς “Ἐστίας” Ν. Σμύρνης», *Μικρασιατικά Χρονικά* 8 (1959), σσ. 252-253, ὅπου περιγράφονται τρεῖς κοινοτικοὶ κώδικες τοῦ Κασαμπᾶ, καὶ τῆς ἴδιας, «Τὸ ἀρχεῖο τοῦ Μικρασιατικοῦ Συλλόγου “ANATOΛΗ”», *Μνημοσύνη* 7 (1978-1979), σ. 148, ὅπου περιγράφονται κώδικες κοινοτικοὶ καὶ μητροπολιτικοὶ (ΚΣΤ'-ΚΘ'), καὶ σσ. 148-150, ὅπου οἱ ὑπηρεσιακοὶ κώδικες τοῦ συλλόγου «Ἀνατολή» (Λ'-ΝΔ'). Μ. Κουρουποῦ, «Ἐλληνόφωνοι κώδικες τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 2 (1981), σσ. 221-241.

2. Μ. Κουρουποῦ, δ.π., σσ. 225-227.

3. Στὸ ἕδιο, σ. 227.

τοῦ ἕδιου χωριοῦ»⁴. Τέλος ἔξαιροῦνται οἱ κώδικες *Καισάρεια* 28⁵, *Προκόπι* 29⁶ καὶ *Νέβσεχιρ* 22⁷, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν στὴν πραγματικότητα χειρόγραφα.

Στὸν τελικὸν ἀριθμὸν τῶν 22 κωδίκων ποὺ περιγράφονται στὴν ἐργασία αὐτὴ πρέπει νὰ προστεθεῖ καὶ ὁ κώδικας 2/1 *Γκέλβερι*, ποὺ ἐντάσσει ἡ Μ. Κουρουποῦ στοὺς ἑλληνόφωνους κώδικες, γιατὶ πρόκειται γιὰ δίγλωσσο κώδικα⁸. Δεκαπέντε ἀπὸ τοὺς 22 κώδικες εἶναι τουρκόφωνοι, γραμμένοι μὲ ἑλληνικοὺς χαρακτῆρες, ἔξι δίγλωσσοι καὶ ἕνας γραμμένος μὲ ἀραβικοὺς χαρακτῆρες.

Στὸν κατάλογο ποὺ ἀκολουθεῖ τὸ σύντομο αὐτὸ σημείωμά μας οἱ κώδικες παρουσιάζονται ἀλφαριθμητικά. Ἡ χρονολογικὴ κατάταξη δὲ διευκολύνει, ἐφόσον ὅλοι οἱ κώδικες εἶναι τοῦ δεύτερου μισοῦ τοῦ 19ου καὶ 20οῦ αἰώνα μὲ πολὺ μικρὲς μεταξύ τους χρονολογικὲς διαφορές⁹. Ἀντίθετα, θεωροῦμε ὅτι μὲ τὴν ἀλφαριθμητικὴ κατάταξη τῶν κωδίκων ὁ κατάλογος γίνεται εὔχρηστος καὶ δίνει μιὰ ἄμεση εἰκόνα τοῦ ἀν καὶ πόσοι κώδικες ὑπάρχουν γιὰ τὴν Χ μικρασιατικὴ κοινότητα στὸ ἀρχεῖο τοῦ Κ.Μ.Σ., συμπληρώνοντας αὐτὴν τοῦ καταλόγου *Διαμάντη* γιὰ τοὺς ἀντίστοιχους τῶν ΓΑΚ¹⁰, ὅπου βρίσκεται τὸ κύριο σῶμα¹¹ τῶν κωδίκων. Γιὰ κάθε κώδικα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν αὗξοντα ἀριθμὸν τοῦ καταλόγου μας, δίνουμε καὶ τὸν ἀριθμὸν εἰσαγωγῆς (ἀ.ε.) στὰ ἀρχεῖα τοῦ Κ.Μ.Σ.

Στὴν ἀνάλυση τῶν περιεχομένων τῶν κωδίκων συμβουλευτήκαμε ὅσα σχετικὰ σημειώματα ὑπῆρχαν στὸ Κ.Μ.Σ. ἀπὸ τοὺς παλαιότερους συνεργάτες του Γεώργιο Μαυροχαλυβίδη, Χρῆστο Τουργούτη, Ἐμμ. Τσαλίκογλου καὶ Γεώργιο Παντελίδη.

Στὸ σύντομο αὐτὸ ἐκδοτικὸ σημείωμα ἀπέφυγα νὰ ἀναφερθῶ στὴ σημα-

4. Στὸ ἕδιο, σσ. 222-223 καὶ 227 σημ. 4.

5. Στὸ ἕδιο, σ. 226 σημ. 2.

6. Στὸ ἕδιο, σ. 227 σημ. 3.

7. Πρόκειται γιὰ τετράδιο τοῦ Θ. Ἀράπογλου, στὸ ὅποιο ἀντιγράφει φιρμάνια, διατάγματα τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰώνα ποὺ ἀφοροῦν τὸ Νέβσεχιρ στὰ τουρκικά, μὲ ἑλληνικοὺς ὅμως χαρακτῆρες. Μετάφραση τοῦ τετραδίου αὐτοῦ βρίσκεται κατατεθειμένη στὸ Κ.Μ.Σ.

8. Μ. Κουρουποῦ, ὁ.π., σσ. 228-229.

9. Ὁ κώδικας *Σκοπὴ 14* εἶναι κι αὐτὸς τοῦ δεύτερου μισοῦ τοῦ 19ου αἰώνα καὶ ἀρχῶν τοῦ εἰκοστοῦ.

10. Κ. Ἀ. Διαμάντης, ὁ.π., ὅπου ὑπάρχει σύντομη περιγραφὴ τῶν κωδίκων. Ἀναλυτικὸς κατάλογος τῶν περιεχομένων τῶν κωδίκων *Καππαδοκίας* ποὺ ὑπάρχουν στὰ ΓΑΚ ἐτοιμάζεται ἀπὸ τὶς Μ. Κουρουποῦ, Ε. Μπαλτᾶ.

11. Βάσει τοῦ καταλόγου Κ. Ἀ. Διαμάντη, ὁ.π., δ ἀριθμὸς τῶν μικρασιατικῶν κωδίκων τῶν ΓΑΚ φθάνει τοὺς 510.

σία ποὺ ἔχουν οἱ κώδικες ως πηγὴ γιὰ τὴ μελέτη τοῦ μικρασιατικοῦ ἑλληνισμοῦ, ἀκριβῶς γιατὶ τὸ σῶμα τοῦ Κ.Μ.Σ. ἀποτελεῖ ἔνα μικρὸ ὑποσύνολο σὲ σχέση μὲ τὸν κύριο ὅγκο ποὺ εἶναι κατατεθειμένος στὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους. Ἐκτενῆς ἀναφορὰ στὴ θεματολογία τῶν πηγῶν αὐτῶν θὰ γίνει στὸν πρόλογο τοῦ καταλόγου ποὺ ἐτοιμάζεται σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ματούλα Κουρουποῦ. Ἡ ἔκδοση αὐτὴ θὰ παρουσιάζει ἀναλυτικὰ τὰ περιεχόμενα τῶν 250 καππαδοκικῶν κωδίκων τῶν ΓΑΚ.

ΤΟΥΡΚΟΦΩΝΟΙ ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΟΥ Κ.Μ.Σ.

<i>A.α/α.ε</i>	<i>Προέλευση</i>	<i>Χρονολογίες</i>
1 / 2	Ἄι Κωστὲν	1853-1924
2 / 13	Ἄραβανὶ	1856-1924
3 / 17	Βέξε	1859-1920
4 / 18	Βέξε	1909-1924
5 / 7	Γκέλβερι	1857-1867
6 / 27	Καισάρεια	1924
7 / 3	Κερμίρα	1910-1924
8 / 12	Κωνσταντινούπολη	1853-1867
9 / 33	Μαλακοπὴ	1857-1876
10 / 25	Μπερεκετλὶ Μαντὲν	1917-1920
11 / 20	Νέβσεχιρ	1924
12 / 21	Νέβσεχιρ	1924
13 / 40	Νέβσεχιρ	1924
14 / 8	Προκόπι	1902-1905
15 / 10	Σαζάλτζα	1876-1924
16 / 6	Σαζάλτζα	1881-1921
17 / 32	Σίλατα	1855-1875
18 / 41	Σίλατα	1874-1925
19 / 14	Σκοπὴ	1784-1923
20 / 19	Σκοπὴ	1897
21 / 11	Στέφανα	1909-1924
22 / 42	Ταβλοσοὺν	1807-1922

Α.ἀ: Αὗξων ἀριθμὸς καταλόγου

Α.ε: Ἀριθμὸς εἰσαγωγῆς Κ.Μ.Σ.

1/2 Α.Γ - ΚΩΣΤΕΝ
1853-1924 0,37×0,25 116 σ.

Κατάστιχο κοινότητας μὲ διαθῆκες, πωλητήρια, δωρητήρια, πρακτικὰ συνεδριάσεων δημογεροντίας.

Α. Δερματόδετος κώδικας. Ἀρίθμηση μεταγενέστερη, σσ. 1-116. Σελίδες λευκές: 51, 62-64, 71-73, 82-84, 86-87, 89-96, 98-101, 103, 105. Ἀνάμεσα στὶς σσ. 98-99 λείπουν ἀρκετὰ φύλλα λευκά.

1. σσ. 1-2: Καταχώριση ταμειακῶν λογαριασμῶν.
2. σσ. 3-5: Ἐγκύκλιος τοῦ πρωτοσύγκελου τοῦ Ἀγίου Καισαρείας Ἀθανασίου, μὲ τὴν δόποια συστήνει νὰ καταγράφονται οἱ βαπτίσεις καὶ οἱ ἀρραβῶνες σὲ εἰδικὸ κώδικα, γιὰ νὰ πάψουν νὰ συμβαίνουν τὰ ἄτοπα ποὺ προκαλοῦνται ἀπὸ ἀμέλεια καὶ ἀταξία. Καθορίζεται ὁ τρόπος ποὺ θὰ γίνεται ἡ καταχώριση τῶν βαπτίσεων, τῶν ἀρραβώνων, τῶν γάμων καὶ τῶν θανάτων. Ἐπίσης δηλώνεται ὅτι θὰ τιμωρηθοῦν ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα ὅσοι ιερεῖς δὲν ἀκολουθήσουν τὶς συστάσεις. Στὴ συνέχεια δρίζεται τὸ ποσὸ ποὺ θὰ δίνεται στὸν ἐπίτροπο τῆς ἐκκλησίας γιὰ τὶς βαπτίσεις καὶ τὸν ἀρραβῶνας καὶ δρίζεται τὸ τελετουργικὸ τῆς παραμονῆς τοῦ γάμου καὶ τῆς στέψης. Ἀναφέρεται ἐπίσης ὅτι οἱ παπάδες θὰ διαβάζουν κάθε Σάββατο τὶς «μερίδες» τῶν κατοίκων καὶ θὰ παίρνουν· γι’ αὐτό, μαζὶ μὲ τὸ ἐτήσιο ἐπίδομά τους, 15 γρόσια. Ἀκόμη κι ἔκεινοι ποὺ δὲν θέλουν νὰ διαβάζονται οἱ μερίδες τους θὰ δίνουν τὸ χρόνο 12 γρόσια στὸν παπά.
3. σσ. 6-22: Καταχώρισεις βαπτίσεων (1853-1901). Ἀναλυτικὰ κατ’ ἔτος: 1853:5, 1854:10, 1855:12, 1856:15, 1857:16, 1858:14, 1859:20, 1860:1, 1864:1, 1865:4, 1866:5, 1868:1, 1869:6, 1870:2, 1872:2, 1873:5, 1875:3, 1876:3, 1877:3, 1878:6, 1879:12, 1880:3, 1881:2, 1882:2, 1883:1, 1884:1, 1885:2, 1886:3, 1887:11, 1888:17, 1889:7, 1890:5, 1891:11, 1892:20, 1893:17, 1894:15, 1895:16, 1896:10, 1897:15, 1898:21, 1899:18, 1900:14, 1901:12.
4. σ. 23: Καταχώριση διαθήκης.
5. σσ. 24-25: Ἐλεγχος διαχείρισης τοῦ ἐπιτρόπου Μηνᾶ Κεχαγιᾶ γιὰ τὰ ἔτη 1860-1866.
6. σ. 27: Πρακτικὸ συνεδρίασης τῆς δημογεροντίας (1 Μαρτίου 1868). Σ’ αὐτὸ ἀναφέρεται ὅτι ἡ κοινότητα δανείστηκε 20.000 γρόσια ἀπὸ ἴδιωτες γιὰ νὰ πληρώσει τὶς φορολογικές της ὑποχρεώσεις πρὸς τὸ κράτος καθὼς καὶ τὸν φόρονς ὅσων εἶχαν ξενιτευτεῖ στὴν Πόλη. Συνολικὰ τὸ ποσὸ αὐτὸ ἔφθανε τὰ 16.200 γρόσια ἐτησίως. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ δανειστὲς ζητοῦν τὰ χρήματά τους, ἡ ὀθωμανικὴ διοίκηση ἔδωσε τὴν ἄδεια

στοὺς δημογέροντες νὰ πουλήσουν τὰ κτήματα τῶν ξενιτεμένων προκειμένου νὰ πληρωθοῦν τὰ χρέη τους. Οἱ δημογέροντες, μὲ τὴ σειρά τους, ἔξουσιοδοτοῦν δύο ταμίες γιὰ τὴν πώληση καὶ τὴν ἐνοικίαση τῶν κτημάτων.

7. σσ. 28-31: Καταγραφὴ τῶν χρεῶν τῶν ξενιτεμένων καὶ τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων τους ποὺ πρόκειται νὰ πουληθοῦν ἢ νὰ νοικιαστοῦν ἀπὸ τὴν κοινότητα γιὰ νὰ ἔξοφληθοῦν τὰ χρέη τους.
8. σ. 32: Πρόσληψη δασκάλου μὲ ἑτήσιο μισθὸ 1.700 γρόσια (11 Ὁκτωβρίου 1871).
9. σ. 33: Πρακτικὸ τῆς 24 Αὐγούστου 1869, δπου σημειώνονται σὲ 8 ἄρθρα τὰ ἔσοδα τῆς κοινότητας ποὺ προέρχονται ἀπὸ εἰσφορὲς τῶν ξενιτεμένων, ἀπὸ στεφανώματα, βαπτίσεις, θανάτους, διευθετήσεις διαφορῶν κλπ. Τὰ ποσὰ ποὺ εἰσπράττονται δρίζονται σὲ κατηγορίες ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴ κατάσταση τῶν κατοίκων καὶ διατίθενται γιὰ τὸ σχολεῖο. Ἀκόμη δίνεται στὸ σχολεῖο ἕνα μέρος ἀπὸ τὰ χρήματα τοῦ παγκαρίου καὶ τὸ προϊὸν ἐνὸς δίσκου τῆς ἐκκλησίας. Εἰδικὸς ἐπίτροπος διαχειρίζεται τὰ εἰσοδήματα τοῦ σχολείου καὶ λογοδοτεῖ στὸ τέλος τῆς χρονιᾶς. Τὸ πρακτικὸ ὑπογράφεται ἀπὸ 15 πρόσωπα, ἀνάμεσα στὰ δόποια εἶναι καὶ ὁ Ἀναστάσιος Λεβίδης.
10. σσ. 34-36: Καταχωρίσεις βαπτίσεων (1901-1905). Ἀναλυτικά: 1901:4, 1902:26, 1903:18, 1904:5, 1905:1.
11. σ. 37: Πρόσληψη δασκάλου μὲ μισθὸ 700 γρόσια (11 Μαρτίου 1869).
12. σσ. 38-43: Καταχώριση ἐσόδων-ἔξόδων τῆς κοινότητας (1870-1872).
13. σ. 44: Καταχωρίσεις βαπτίσεων (1903-1905): 1903:5, 1904:10, 1905:5.
14. σ. 47: Πρόσληψη δασκάλου (1873) μὲ μισθὸ 2.000 γρόσια τὸ χρόνο.
15. σ. 48: Ἐκλογὴ δεκαμελοῦς δημογεροντίας (Σύνοδος). Ἐνα μέλος τῆς εἶναι ὑπεύθυνο γιὰ τὴ λειτουργία τοῦ σχολείου καὶ τῆς ἐκκλησίας. Τὸ πρακτικὸ ἐπιβεβαιώνει ὁ Καισαρείας Εύσταθιος (1 Ἰουνίου 1875).
16. σσ. 49-50: Καταχωρίσεις βαπτίσεων (1910-1924). Κατ’ ἔτος: 1910:3, 1911:5, 1915:1, 1917:5, 1918:5, 1920:10, 1921:12, 1922:3, 1923:5, 1924:1.
17. σσ. 52-61: Καταχωρίζονται οἱ κτηματικοὶ φόροι τοῦ ἔτους 1290 (1873-1874).
18. σ. 65: Καταχώριση καθυστερούμενων φόρων τοῦ ἔτους 1870.
19. σσ. 66-70: Καταχωρίζεται ὁ στρατιωτικὸς φόρος τοῦ ἔτους 1310 (1892-1893). Οἱ ἄρρενες κάτοικοι ποὺ πληρώνουν τὸ φόρο αὐτὸ εἶναι 189 καὶ διαιροῦνται, βάσει τῆς οἰκονομικῆς τους κατάστασης, σὲ 4 κατηγορίες. Ἡ α΄ πληρώνει 100 γρόσια, ἡ β΄ 75, ἡ γ΄ 65 καὶ ἡ δ΄ 47. Τὸ συνολικὸ ποσὸ τοῦ φόρου φθάνει τὰ 8.325 γρόσια. Ἐξαιροῦνται 30 περίπου κάτοικοι ἀπὸ τὴ φορολογία, ὡς ἄποροι.

20. σσ. 74-85: Καταχώριση πράξεων δωρεᾶς ἢ πώλησης κτημάτων.

21. σσ. 102-116: Καταχωρίσεις ἐσόδων καὶ ἔξοδων τῆς κοινότητας.

Προέλευση: Δωρεὰ Σοφίας Τουρκέρογλου.

2/13 ΑΡΑΒΑΝΙ
1856-1924 0,29×0,20 220 σ.

Μητρῶο βαπτίσεων.

Α. Κατάστιχο ἐμπορίου. Σελιδαρίθμηση μεταγενέστερη. Σελίδες λευκές: 116-120. Στὴ στάχωση ὑπάρχει ἐτικέτα: «'Αραβάν καργιεσινίν βαπτίς Δε- φτερίδιρ».

1. σσ. 1-115: Καταχωρίσεις βαπτίσεων ἀπὸ 1η Ἰανουαρίου 1856 ὥς 9 Ἰουνίου 1924. Στὶς καταχωρίσεις αὐτὲς ἀναφέρεται ὁ τόπος προέλευσης, τὰ ὄνόματα τῶν γονέων καὶ τῶν ἀναδόχων, τὸ ὄνομα τοῦ βαπτισθέντος. Στὸ Ἀραβανὶ φαίνεται νὰ ἔχουν ἐγκατασταθεῖ πληθυσμοὶ προερχόμενοι κυρίως ἀπὸ τὰ χωριὰ Γούρτονος καὶ Σαζάλτζα. Λιγότεροι εἰναι ἐκεῖνοι ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸ Μιστί, Φάρασα, Καγιὰ πασί, Φερτέκι, Νίγδη, Ἰκόνιο, Νέβσεχιρ, Καισάρεια, Κερμέρα, Γκέλβερι, Δελμοσούν. Ἀναλυτικὰ οἱ βαπτίσεις ποὺ καταχωρίζονται κατ' ἔτος εἰναι: 1856:4, 1857:4, 1858:5, 1859:40, 1860:—, 1861:2, 1863:1, 1864:2, 1865:1, 1866:1, 1867:1, 1868:1, 1869:11, 1870:13, 1871:17, 1872:17, 1873:22, 1874:8, 1875:10, 1876:13, 1877:15, 1878:24, 1879:22, 1880:22, 1881:19, 1882:12, 1883:13, 1884:19, 1885:22, 1886:14, 1887:19, 1888:20, 1889:19, 1890:20, 1891:23, 1892:20, 1893:17, 1894:8, 1895:16, 1896:21, 1897:15, 1898:17, 1899:11, 1900:15, 1901:21, 1902:17, 1903:17, 1904:18, 1905:9, 1906:4, 1907:28, 1908:12, 1909:19, 1910:20, 1911:13, 1912:19, 1913:6, 1914:18, 1915:18, 1916:5, 1917:6, 1918:6, 1919:2, 1920:6, 1921:6, 1922:2, 1923:2, 1924:7.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἀναστασίας Σ. Κάζη (1958).

3/17 ΒΕΞΕ
1859-1920 0,27×0,20 β' +98 σ.

Μητρῶο βαπτίσεων.

Α. Κατάστιχο ἐμπορίου. Στάχωση ἀπὸ χοντρὸ ναστόχαρτο. Σελίδες λευκές: α', 23-92, 98.

1. σ. β': «Πού τεφτέρ Βέξε καριεσί Γέννησις τῆς Θεοτόκου κοινοτησινήν

σιμπιέ καδάρ τεφτερί δλτουγού ταστίκ δλουνούρ. Βέξε 1910 Μαρτίου 12» (Βεβαιώνεται ότι στὸ κατάστιχο αὐτὸ καταγράφονται οἱ βαπτίσεις ποὺ τελέστηκαν στὴν κοινότητα Γέννηση τῆς Θεοτόκου τοῦ χωριοῦ Βέξε). Ἀκολουθοῦν οἱ ὑπογραφές: Νικόλαος Ἰωάννου, Ἰορδάνης Προδρόμου, Μ. Ἰορδάνου, Ἰορδάνης Χαῖροδρόμου, Παπᾶ Ἰσαὰκ ἰερεὺς οἰκονόμος.

2. σσ. 1-22: Καταχωρίσεις βαπτίσεων ἀπὸ 13 Σεπτεμβρίου 1859 ὡς 27 Μαΐου 1920. Οἱ βαπτίσεις ποὺ καταχωρίζονται κατ' ἔτος εἰναι: 1859:3, 1860:4, 1861:1, 1862:2, 1863:1, 1864:3, 1865:—, 1866:1, 1867:2, 1868:4, 1869:1, 1870:4, 1871:3, 1872:4, 1873:5, 1874:2, 1875:—, 1876:3, 1877:5, 1878:5, 1879:3, 1880:3, 1881:5, 1882:3, 1883:3, 1884:3, 1885:6, 1886:3, 1887:5, 1888:4, 1889:2, 1890:5, 1891:1, 1892:4, 1893:2, 1894:5, 1895:2, 1896:3, 1897:3, 1898:1, 1899:—, 1900:1, 1901:1, 1902:2, 1903:5, 1904:4, 1905:1, 1906:5, 1907:2, 1908:1, 1909:3, 1910:4, 1911:1, 1912:4, 1913:4, 1914:2, 1915:7, 1916:2, 1917:2, 1918:5, 1919:2, 1920:1.
3. σσ. 93-94: Καταγραφὴ 25 ἄργυρῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας (24 Αὐγούστου 1893). Καταγραφὴ 94 χάλκινων σκευῶν (20 Σεπτεμβρίου 1887).
4. σσ. 95-97: Κανονισμὸς τῆς κοινότητας ποὺ συντάχθηκε τὴν 1η Ἰανουαρίου 1872. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 30 ἀρθρα ποὺ ἀφοροῦν τὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἰερέα γιὰ τὶς διάφορες τελετὲς καὶ μυστήρια. Ἐπίσης καταγράφονται ἔθιμα σχετικὰ μὲ τὴν προίκα καὶ τὸ τελετουργικὸν τοῦ γάμου.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἀγάπιου Ἀβραμίδη (1958).

1909-1924	0,28×0,20	4/18 ΒΕΞΕ 70 σ.
-----------	-----------	--------------------

Βιβλίο ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς ἐκκλησίας.

A. Κατάστιχο ἐμπορίου. Ἀρίθμηση χειρόγραφη ἀπὸ 1-68 (verso-recto). Σελίδες λευκές: 2, 12, 20-42, 56-70.

1. σ. 1: «Σενέ 1909. 9/βρίου 1 ταριχδέν Ἰορδάνης ἀγά Καρά Σάβα δύλού ἐπιτροποσλούκ βακτινήν ἐκκλησίανην ἵρατ βέ μεσαριφάτ τεφδερίδιρ. τὸν Παπᾶ Ἰσαὰκ» (Βιβλίο ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς ἐκκλησίας, ὅταν ἦταν ἐπίτροπος ὁ Ἰορδάνης ἀγά Καρά Σάββα δύλού. 1 Σεπτεμβρίου 1909 Παπᾶ Ἰσαὰκ). Ἀπὸ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ παπᾶ Ἰσαὰκ, ἡ δόποια ὑπάρχει καὶ σὲ ἕνα δίφυλλο λυτὸ χειρόγραφο κατάλογο, ὃπου καταγράφονται τὰ ὄνόματα τῶν χριστιανῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ Βέξε, ταυτίζεται ὁ κώδικας, διότι πουθενὰ στὶς σελίδες του δὲν ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ χωριοῦ.

2. σσ. 3-19: Καταχώριση ἐσόδων ἀπὸ 1η Σεπτεμβρίου 1909 ὡς 10η Μαΐου 1924. Τὰ ἔσοδα αὐτὰ προέρχονται ἀπὸ τὸ παγκάρι, ἀπὸ εἰσπράξεις διαφόρων τελετῶν (βαπτίσεις, γάμους, κηδεῖες, λειτουργίες), ἀπὸ ἀφιερώματα (εἴδη ὑφαντικῆς ποὺ ἐκποιοῦνται ἀπὸ τὸν ἐπίτροπο, ζῶα ποὺ ἔξαγοράζονται ἀπὸ τοὺς ἀφιερωτές), ἀπὸ εἰσφορὲς τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ καὶ τῶν ξενιτεμένων, ἀπὸ δωρεὲς ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας σὲ χρῆμα (ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τοῦ γαμπροῦ ἢ τὸν κουμπάρο) ἢ δωρεὲς μετὰ θάνατο, ἀπὸ ἐκποίηση παλιῶν εἰκόνων, ἀπὸ πανηγύρεις, ἀπὸ πωλήσεις ἢ ἐνοικιάσεις στασιδίων στὸ γυναικωνίτη.

‘Η ἐκκλησία ὅμως ἔχει καὶ ἀπὸ ἄλλες πηγὲς ἔσοδα: Καθὼς διαθέτει ρευστό, δανείζει, καὶ εἰσπράττει τόκους. Ἐχει ἐπίσης βακουφικὰ σπίτια, χωράφια, ἀμπέλια, φοῦρνο, τὰ δόποια νοικιάζει ἢ πουλᾶ. Καλλιεργεῖ γιὰ δικό της λογαριασμὸ χωράφια καὶ πουλᾶ τὸ προϊόν (τὴ φυτικὴ χρωστικὴ ούσια, ράμνος ἢ χρωστική). Τέλος πουλᾶ καυσόξυλα, κέδρους, ἀσβέστη καὶ καρύδια ἀπὸ τὰ βακουφικά της κτήματα.

3. σσ. 43-56: Καταχώριση ἔξόδων ἀπὸ 15 Ὁκτωβρίου 1909 ἕως 15 Ὁκτωβρίου 1923. Τὰ ἔσοδα ποὺ σημειώνονται εἰναι: λάδι, κερί, θυμίαμα, ἀλεύρι καὶ πρόσφορα, μισθὸς ἰερέα καὶ δασκάλου, ἐπιχορήγηση μητροπολίτη, συντήρηση ἐκκλησίας καὶ σχολείου, ἐλεημοσύνες. Στὰ ἔξοδα καταχωρίζονται οἱ φόροι ποὺ πρέπει νὰ πληρώνει ἢ ἐκκλησία στὸ δθωμανικὸ κράτος γιὰ τὰ βακουφικά της κτήματα, τὰ ποσὰ ποὺ δίνει στοὺς καλλιεργητὲς τῶν χωραφιῶν της καθὼς καὶ τὰ ποσὰ ποὺ δανείζει. Ἐπίσης ἢ ἐκκλησία πληρώνει τὰ ἔξοδα τῆς μετάβασης τῶν στρατευσίμων στὴν Καισάρεια γιὰ τὴ στρατολογικὴ τους ἔξέταση, τὰ ἔξοδα τοῦ δθωμανοῦ ὑπαλλήλου ποὺ ἔρχεται τὸ 1923 γιὰ τὴν καταγραφὴ τοῦ πληθυσμοῦ, πληρώνει τὴν εἰσφορὰ ὑπὲρ τοῦ παπᾶ Ἐφτίμ¹, τὸ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ οἰνοπνεύματος κλπ.

B. 1. Δίφυλλο λυτό. «Οἱ ὁρθόδοξοι χριστιανοὶ τοῦ χωρίου Βέξε τῆς ἐπαρχίας Καισαρείας». Πρόκειται γιὰ ἀντίγραφο καταλόγου ποὺ συν-

1. Βλ. Ἐκκλησίς πρὸς τὸν ὁρθόδοξον λαὸν καὶ ἀπολογία Παπᾶ Εὐθυμίου, χ.χ., 32 σ. Τὸ ἴδιο φυλλάδιο κυκλοφόρησε καὶ στὰ καραμανλίδικα: Παπᾶ Εὐθύμῳ ἐφένδινιν ὁρθόδοξος ἔχαλιέ μουραδζαατή βέ πατρικχανελέ καρσή μουνδαφααναμέ, χ.χ., 36 σ., καὶ Α. Ἀλεξανδρῆς, «Ἡ ἀπόπειρα δημιουργίας Τουρκορθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν Καππαδοκία 1921-1923», Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν 4 (1983), σσ. 159-210. Ἐπίσης βλ. σχετικὴ ἀρθρογραφία στὶς ἐφημερίδες: Βασ. Ἡλιάδης, «Παπᾶ Εὐθύμῳ ὁ Ψευδοπατριάρχης», ‘Ο Ταχυδρόμος ΙΒ’, φ. 600 (9.10.1965). Sam Cohen, «Ο Παπᾶ Εὐθύμιος, κατευθυνόμενον ὄργανον τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως», Τὸ Βῆμα (26.10.1965), Γ. Μόδη, «Οἱ τουρκορθόδοξοι τοῦ Παπᾶ Εὐθύμου», δ.π. (16.11.1965), Π. Παλαιολόγος, «Φαιδρὰ καὶ θλιβερά», δ.π. (18.7.72), Γ. Ι. Παντελίδη, «Μερικὰ πράγματα ποὺ ἀπὸ ιδίαν ἀντίληψιν ξέρω καὶ δσα ἀπ’ ἄλλους ἔμαθα γιὰ τὸν παπᾶ Εὐθύμη», Προσφυγικὸς Κόσμος (15.6, 22.6, 29.6, 6.7, 20.7, 3.8, 10.8, 17.8, 24.8, 31.8, 7.9, 14.9, 21.9, 28.9, 10.10, 12.10, 19.10, 26.10 καὶ 23.11.1974).

τάχθηκε στις 11 Ιουνίου 1924 και στὸ ὁποῖο καταχωρίζονται τὰ 65 μέλη τῶν 26 χριστιανικῶν οἰκογενειῶν τοῦ χωριοῦ. Ἐγγράφεται ἡ ἡλικία τους, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ πατρίδα ἢ ὁ τόπος διαμονῆς καὶ τὸ ἄν ἔχουν ἀφήσει περιουσία στὸ χωριὸ μετὰ τὴν Ἀνταλλαγῆ.

2. Γράμμα τοῦ Θόδωρου καὶ τῆς Ἐλισάβετ Σολομωνίδου πρὸς τὸν γαμβρό τους Παπὰ Ἰσαὰκ (26 Μαρτίου 1925).
3. Τρία φύλλα λευκὰ μὲ τὴ φίρμα τοῦ φαρμακείου τοῦ Θεόδωρου Σολομωνίδου στὴν Πόλη (στὰ ἑλληνικά, γαλλικά καὶ τουρκικά, μὲ ἀραβικὴ γραφή).

Προέλευση: Δωρεὰ Ἀγάπιου Ἀβρααμίδη (1958).

1857-1871	0,32×0,21	5/7 ΓΚΕΛΒΕΡΙ 110 σ.
-----------	-----------	------------------------

Πρακτικὰ κοινότητας, καταχωρίσεις δωρεᾶν, διαθηκῶν, πωλητηρίων.

A: Κώδικας δερματόδετος. Ἀπὸ φύλλο κολλημένο στὴν ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς στάχωσης μαθαίνουμε ὅτι ὁ κώδικας εἶχε 194 σελίδες. Μεταγενέστερη ἀρίθμηση 1-110 σ., διότι φαίνεται ὅτι ἀποσπάσθηκαν στὸ μεταξὺ φύλλα. Σελίδες λευκές: 1, 13, 17, 19, 21, 23, 26, 28, 30, 33, 34, 37, 41, 43, 45, 48, 50, 51, 53, 58, 59, 67-106 καὶ 108, 109.

1. σ. 2: Πρακτικὸ ποὺ ὁρίζει τὴν ἀμοιβὴ τοῦ κανδηλανάπτη κατὰ τὶς διάφορες Ἱεροτελεστίες (1865).
2. σ. 3: Πρακτικὸ ποὺ κανονίζει τὰ ποσὰ ποὺ εἰσπράττει ἡ κοινότητα ἀπὸ τὴν τέλεση διαφόρων μυστηρίων (1η Ιανουαρίου 1865).
3. σ. 4: Πρακτικὸ πρόσληψης κανδηλανάπτη (1η Δεκεμβρίου 1866).
4. σ. 5: Διευθέτηση κληρονομικῆς διαφορᾶς.
5. σ. 6: Πρόσληψη δασκάλου μὲ μισθὸ 1.100 γρόσια τὸ χρόνο. Ὁ μισθὸς αὐξάνεται κατὰ 100 γρόσια κάθε χρονιά.
6. σ. 7: Πρακτικὸ πώλησης ὅλης τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ Προδρόμου Ἀτλαμάζογλου Συμεὼν στὴν κοινότητα.
7. σσ. 8-12: Καταχωρίσεις διαθηκῶν.
8. σσ. 14-18: Διευθετήσεις οἰκονομικῶν διαφορῶν μεταξὺ συγγενῶν.
9. σ. 26: Πρόσληψη δασκάλου μὲ μισθὸ 1.000 γρόσια τὸ χρόνο (23 Απριλίου 1860).
10. σ. 28: Πρακτικὰ πρόσληψης δασκάλων γιὰ τὰ ἔτη 1860 καὶ 1861.

11. σ. 31: Δωρητήριο οἰκοπέδου γιὰ τὴν ἀνέγερση σχολείου.
 12. σ. 33: Διευθέτηση κληρονομικῶν δικαιωμάτων ὁρφανῶν.
 13. σ. 35: Παράδοση λογαριασμοῦ διαχειριστῶν σχολικῶν χρημάτων.
 14. σ. 36: Πρακτικὸ ποὺ ρυθμίζει τὰ σχετικὰ μὲ τὴν προμήθεια τῶν ἀπαιτούμενων γιὰ τὴ λειτουργία.
 15. σ. 39: Καταχώριση πωλητηρίου.
 16. σ. 40: Ἐξοφλητικὸ χρέους.
 17. σ. 43: Καταχώριση διαθήκης.
 18. σ. 54: Πρακτικὸ στὸ δόποιο ἀναφέρονται τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Γεωργίου στὰ Κενάταλα. Ἐπικυρώνεται ἀπὸ τὸν Μελιτουπόλεως Εὐγένιο (18 Νοεμβρίου 1864).
 19. σ. 59: Πωλητήριο.
 20. σ. 62: Διάλυση ἀρραβῶνος.
 21. σ. 107: Δύο σύντομα πρακτικὰ μὲ χρονολογίες 1862 καὶ 1864. Παραδίδεται τὸ ποσδὸν τοῦ δίσκου τῆς ἐκκλησίας.
 22. σ. 110: Πρακτικὸ ἐπιτροπῆς ποὺ διόρισε δύο ἐπόπτες ὑπεύθυνους γιὰ τὴν ἀνέγερση τοῦ σχολείου.
- Προέλευση: Δωρεὰ Μηνᾶ Κάλφογλου (1952).

6/27 ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ

1924 0,30×0,20 76 σ.

Βιβλίο πρακτικῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς.

A. Κατάστιχο ἐμπορίου. Σελίδες λευκές: 1-4, 28-53, 66-76. Σφραγίδες: α) «ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΟΗΘΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ 1924». Στὸ κέντρο: «ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ». β) «ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΤΑΛΛΑΞΙΜΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ». Στὸ κέντρο: «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».

1. σ. 5: Πρακτικὸ συνεδρίασης τῆς 29ης Ἀπριλίου 1924. Πρόεδρος τῆς συνεδρίασης ὁ ἐπίσκοπος Καισαρείας Γερβάσιος. Ἀντικείμενο τῆς συνεδρίασης ὁ διορισμὸς ἐπιτροπῆς πού:
 - α) Θὰ ἀχρηστεύσει τὴν κοινοτικὴ περιουσία ποὺ δὲν ἔχει ἀξία καθὼς καὶ αὐτὴν ποὺ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μεταφερθεῖ.
 - β) Θὰ καταγράψει καὶ θὰ συσκευάσει σὲ κάσες τὴν κινητὴ πολύτιμη κοινοτικὴ περιουσία τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Ἀγίου Νικολάου καὶ τοῦ Ἀγίου Βασιλείου, ὥστε νὰ εἶναι ἔτοιμη γιὰ μεταφορά.
 - γ) Θὰ συντάξει κατάλογο τῶν συσκευασμένων ἀντικειμένων καὶ θὰ καταχωρίσει στὸ βιβλίο πρακτικῶν. Ὁ κατάλογος θὰ παραδοθεῖ

στὴ δευτεροβάθμια Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν Ἀνταλλαγὴ καὶ στὸν Πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς, ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὴν κοινότητα τῆς Καισάρειας. Διορισμὸς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἀπὸ τούς: Θεόδωρο Τουρμούσογλου, ἀντιπρόεδρο (πρόεδρος εἶναι ὁ Γερβάσιος), Θωμᾶ Μίλκογλου, ταμία, Ἡλία Ἡλιάδη, γραμματέα. Ἐπουται οἱ ὑπογραφές: Ἐπίσκοπος Γερβάσιος, Βασίλης Ἰσαακίδης, Θωμᾶς Μίλκογλου, Β. Ν. Τσαβτάρογλου, Γιαννάκης Κυριακίδης, Ἰωσήφ Καρακιόγλου, Ἰωάννης Ἀβραμίδης, Ἡλ. Ἡλιάδης.

2. σ. 6: Πρακτικὸ δεύτερης συνεδρίασης (30 Ἀπριλίου 1924). Ἡ ἐπιτροπὴ ἔχωρίζει ἓνα μέρος τῶν πολύτιμων ἀντικειμένων ποὺ πρόκειται νὰ μεταφερθοῦν.
3. σ. 7: Πρακτικὸ συνεδρίασης τῆς 1ης Μαΐου 1924. Ὁλοκληρώνεται ὁ κατάλογος τῶν ἀντικειμένων ποὺ θὰ μεταφερθοῦν καὶ γίνεται ἔλεγχός τους μὲ τὶς καταχωρίσεις στὰ παλιὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας. Γιὰ τὸν ἔλεγχο αὐτὸ ἡ Ἐπιτροπὴ συμπληρώνεται καὶ μὲ ἄλλα μέλη. Διορίζεται ἄλλη ἐπιτροπὴ γιὰ νὰ προσδιορίσει καὶ νὰ τακτοποιήσει τὰ πρὸς μεταφορὰν ἀντικείμενα τῶν μοναστηριῶν. Στὴν ἐπιτροπὴ αὐτὴ θὰ ἀντιπροσωπεύονται καὶ τὰ χωριὰ μὲ ἔναν ἀντιπρόσωπο. Νέα ἐπιτροπὴ διορίζεται γιὰ τὰ ἔπιπλα καὶ τὰ σκεύη ποὺ δὲν θὰ δηλωθοῦν, ὡς δῆθεν πουλημένα. Ἀπολογισμὸς τοῦ Θ. Τουρμούσογλου γιὰ τὴ διαχείριση τῶν κοινοτικῶν κτημάτων. Ὁ ἀπολογισμὸς ὑποβάλλεται στὸν ἐπίσκοπο Γερβάσιο. Ὑπογραφές: Ἐπίσκοπος Γερβάσιος, πρόεδρος, Θ. Τουρμούσογλου, ἀντιπρόεδρος, Ἡ. Ἡλιάδης, γραμματεύς. Μέλη: Γιαννακὸς Κυριακίδης, Β. Τσαβτάρογλου, Ἰ. Ἀβραμίδης, Β. Φιλιππίδης, Β. Ἰσαακίδης, Θ. Μίλκογλου, Ἰωσ. Καρακιόζογλου, Ἐλέξ. Κοζάνογλου.
4. σσ. 8-13: Λεπτομερὴς κατάλογος ἱερῶν σκευῶν, ἀμφίων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων τοῦ θησαυροφυλακίου ποὺ προορίζονται γιὰ μεταφορά.

5 σ 14· Πρακτικὸ συνεδρίασης τῆς 13 Μαΐου 1924.

α) Τὰ κοινοτικὰ κειμήλια ποὺ παραδίδει ὁ ἐπίτροπος Θ. Τουρμούσογλου —διαδέχτηκε τὸν πεθερό του Ἰωσήφ Μιχαηλίδη— ταυτίζονται πλήρως μὲ ἐκεῖνα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1890. Ἐκφράζονται ἡ ἴκανοποίηση καὶ οἱ εὐχαριστίες τῆς κοινότητας. Ὁ Θ. Τουρμούσογλου ἔξουσιοδοτεῖται νὰ κρατήσει τὰ κλειδιὰ τοῦ θησαυροφυλακίου τῆς κοινότητας μέχρι νὰ γίνει ἡ μεταφορὰ τῶν κειμηλίων.

β) Ἡ ἐκποίηση τῆς κοινοτικῆς περιουσίας (χαλιά, κιλίμια τῆς Σχολῆς κλπ.) ποὺ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μεταφερθεῖ ἀνατίθεται στοὺς Θ. Τουρμούσογλου καὶ Θ. Μίλκογλου. Ὁ τελευταῖος συγκεντρώνει καὶ τὰ χρήματα.

γ) Ὁ Θ. Τουρμούσογλου πρέπει νὰ παρουσιάσει τὸν ἰσολογισμὸ τῆς διαχείρισης τῶν σχολικῶν κτημάτων καὶ μαζὶ μὲ τὸν Θ. Μίλκο-

- γλου νὰ συνεχίσουν τὴ διαχείρισή τους μέχρι τὴν Ἀνταλλαγῆ.
6. σ. 15: Πρακτικὸ συνεδρίασης τῆς 24 Μαΐου 1924. Πρόεδρος τῆς συνεδρίασης ὁ ἐπίσκοπος Γερβάσιος. Ἀποφασίζεται:
- α) Νὰ σταλοῦν τὰ ἐκκλησιαστικὰ κειμήλια στὴ Μερσίνα, στὸ ὄνομα τοῦ Χαράλαμπου Κεδίκογλου, μὲ τὶς ὑπογραφὲς τῶν Γερβασίου καὶ Θ. Τουρμούσογλου.
 - β) Νὰ ἐκποιηθοῦν τὰ ἀσημικὰ γιὰ νὰ ἔξασφαλιστεῖ ἡ μεταφορὰ τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν.
 - γ) Παρουσιάζεται ἀπὸ τὸν Θ. Τουρμούσογλου ὁ ἴσολογισμὸς τῆς διαχείρισης τῶν κοινοτικῶν καὶ σχολικῶν κτημάτων, ὁ δόποιος καὶ ἐγκρίνεται.
7. σ. 16: Πρακτικὸ 27ης Μαΐου 1924. Ὁρίζεται τετραμελῆς ἐπιτροπὴ ποὺ θὰ συντάξει ὄνομαστικὸ κατάλογο τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν.
8. σσ. 17-18: Κατάλογος ἰερῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Βασιλείου. Παραδόθηκαν καὶ φυλάσσονται σὲ κάσες στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἀγίου Νικολάου.
9. σ. 19: Πρακτικὸ 2ας Ἰουνίου 1924. Πρόεδρος τῆς συνεδρίασης ὁ Γερβάσιος. Συμμετέχουν οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ὀργανώσεων κοινωνικῆς Πρόνοιας ἀπὸ τὰ διάφορα χωριά. Θέμα: Ἡ ἔξασφαλιση τῆς συντήρησης τοῦ μητροπολίτη καὶ τῶν ἐπισκόπων. Ὁμόφωνη ἀπόφαση νὰ διατεθοῦν γιὰ τὴ συντήρησή τους 150 λίρες μηνιαίως: 25 γιὰ τὰ ἔξοδα τοῦ μητροπολίτη, 25 γιὰ τὸν ἐπίσκοπο Μελέτιο καὶ οἱ ὑπόλοιπες 100 γιὰ τὸν ἐπίσκοπο Γερβάσιο. Γίνεται ἡ κατανομὴ τοῦ ποσοῦ στὶς διάφορες κοινότητες: Καισάρεια: 2.500 λίρες, Τάλας: 2.500, Ταβλοσούν: 1.500, Κερμίρα: 1.500, Ζιντζίντερε: 1.000, Ἐντουρλούκ: 1.500, Ταρσιάχ: 750, Βέξε: 200, Σκοπή: 500, Ἀγιρνάς: 750, Πουγιάν: 500, Καρατζόρεν: 300, Τασλίκ: 500, Ρουμκαβάκ: 500 καὶ Τσουκούρ: 500. Σύνολο: 15.000 λίρες. Ἀκολούθοιν 16 ὑπογραφὲς τῶν ἐκπροσώπων τῶν κοινοτήτων.
10. σσ. 20-21: Κατάλογος ἀπόρων, ποὺ ὅμως ἀκυρώνεται.
11. σ. 23: Πρακτικὸ 11ης Αὐγούστου 1924. Πρόεδρος τῆς συνεδρίασης ὁ Γερβάσιος.
- α) Τὰ πολύτιμα σκεύη τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Νικολάου παραδίδονται στὴ 12η δευτεροβάθμια ἐπιτροπὴ Ἀνταλλαγῆς, τῆς δόποίας πρόεδρος εἶναι ὁ Σιλπὲν καὶ πληρεξούσιος τῆς Ἑλλάδας ὁ Μανδανάκης¹.
 - β) Ἐμβασμα 2.370 λιρῶν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀδελφότητος γιὰ τοὺς φτωχούς.

1. Τὸ ἀρχεῖο τοῦ Ξεν. Μανδανάκη εἶναι κατατεθειμένο στὸ Κ.Μ.Σ.

γ) Δῶρα στὸν Γερβάσιο γιὰ τὸ ζῆλο ποὺ ἐπέδειξε στὴ διαχείριση τῶν κοινοτικῶν ὑποθέσεων.

12. σσ. 24-27: Κατάλόγος 334 ἀπόρων ἀτόμων στὰ ὅποια μοιράστηκαν 2.600 γρόσια.

13. σσ. 54-65: Καταχώριση ἀριστερὰ τῶν ἐσόδων ἀπὸ τὴν πώληση τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ σχολικῶν ἐπίπλων καὶ δεξιὰ τῶν ἐξόδων γιὰ τὴ μεταφορὰ τῆς ὑπόλοιπης περιουσίας (7 Μαΐου - 29 Αὐγούστου 1924). Σύνολο ἐσόδων (σ. 64) 307.124 γρόσια. Σύνολο δαπανῶν 305.797 γρόσια. Πλεόνασμα 1.327 γρόσια, ποὺ παραδόθηκε στὸν ἐπίσκοπο Γερβάσιο. Πέντε ὁμολογίες τῶν Ἀνατολικῶν σιδηροδρόμων, τῶν ὅποιων ἀναφέρονται οἱ ἀριθμοί, παραδόθηκαν γιὰ λογαριασμὸ τῆς κοινότητας στὸν ταμία Θ. Μίλκογλου, ὁ ὅποιος, δταν ἀργότερα, τὸ 1929, ἰδρύθηκε τὸ Ταμεῖο Ἀνταλλαξίμων, τὶς παρέδωσε σ' αὐτό, ὅπως φαίνεται ἀπὸ σχετικὴ ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ Ταμείου Ἀνταλλαξίμων ποὺ εἶναι καταχωρισμένη στὸ τέλος τῆς σ. 65.

Προέλευση: Δωρεὰ Θωμᾶ Μίλκογλου (1959).

7/3 ΚΕΡΜΙΡΑ

1906-1924 0,39×0,27 134 σ.

Πρακτικὰ δημογεροντίας ποὺ ἀφοροῦν τὴ συντήρηση τῶν δύο ἐκκλησιῶν καὶ τῶν σχολείων τῆς κοινότητας.

A: Κατάστιχο ἐμπορίου πανόδετο. Στὴ στάχωση ὑπάρχει ἐτικέτα: «Journal», στὰ παράφυλλα τῆς στάχωσης τὸ σῆμα κατατεθὲν τῆς κατασκευάστριας ἐταιρείας «Large Manufactory of the Best Registers and Copy Books». Ἐντυπη ἀρίθμηση 1-134. Σελίδες λευκές: 1, 2, 9, 17, 33, 35, 71, 101, 103, 111-115, 118. Ο κώδικας περιλαμβάνει 90 πρακτικά, τὰ ὅποια ἀριθμήθηκαν ἀπὸ συνεργάτη τοῦ Κ.Μ.Σ. Πέντε πρακτικά, τὰ ὑπ' ἀριθ. 27, 28, 29, 81 καὶ 86, εἶναι γραμμένα στὰ Ἑλληνικά. Σφραγίδα: Στρογγυλή, διάμετρος 0,035, «ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑ ΚΕΡΜΥΡΑΣ». Στὸ κέντρο δάφνινο στεφάνι.

1. σ. 3: «Κῶδιξ τῆς Δημογεροντίας Κερμύρας ἀπὸ τῆς 25ης Ἰανουαρίου 1910».
2. σσ. 4-6: Καταγραφὴ ἐσόδων τῆς ἐκκλησίας Ἀγίων Θεοδώρων.
3. σ. 7: Δύο πρακτικὰ (τὰ ὑπ' ἀριθ. 4 καὶ 5) σχετικὰ μὲ τὴν ἔκδοση πιστοποιητικοῦ γεννήσεως γιὰ τοὺς χριστιανοὺς ποὺ στρατολογοῦνται μετὰ τὴν ὀνακήρυξη τοῦ Συντάγματος. Ἀποφασίζεται ὅτι ἡ ἔκδοση τῶν πιστοποιητικῶν αὐτῶν θὰ βασίζεται στοὺς κώδικες βαπτίσεων ποὺ κρατοῦν οἱ ἱερεῖς στὶς ἐκκλησίες. Οἱ τελευταῖοι θὰ εἰσπράττουν γιὰ

τὴν ἔκδοσή τους ἔνα μετζήτι. Τὰ πιστοποιητικὰ αὐτά, γιὰ νὰ μὴν ἐπικυρώνονται κάθε φορὰ ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Καισαρείας, θὰ ἐκδίδονται στὸ ἔξῆς ἀπὸ τὸν παπὰ Εὐγένιο, ποὺ δρίστηκε ὑπεύθυνος γιὰ τὴν ἔκδοσή τους.

4. σ. 8: Ἐσοδα τῶν ἐκκλησιῶν Ἀγίων Θεοδώρων καὶ Παναγίας.
5. σσ. 10-32: Ἰσολογισμοὶ καὶ πρακτικὰ συνεδριάσεων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτροπῶν σχετικὰ μὲ τὴ διαχείριση τῶν ἐσόδων τῆς ἐκκλησίας γιὰ τὸ χρονικὸ διάστημα (1906-1911).
6. σ. 34: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 23) γιὰ τὴ σύμπτυξη δύο σχολῶν, τῆς «Ἐλληνικῆς Σχολῆς» καὶ τῆς «Δημοτικῆς», σὲ μία, τὴν «Ἀστική». Τὸ 1915 στὴν Κερμίρα ὑπῆρχε ὀκτατάξιο Γυμνάσιο, Παρθεναγωγεῖο καὶ Νηπιαγωγεῖο.
7. σ. 36: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 25), στὸ δρόποιο καταγράφεται ἡ ἀπόφαση τῆς Δημογεροντίας νὰ πουλήσει μέρος τῆς κινητῆς περιουσίας της καθὼς καὶ τὰ ἀφιερώματα τῶν ἐκκλησιῶν, γιὰ τὴ συντήρηση τῶν σχολείων. Λαμβάνεται αὐτὴ ἡ ἀπόφαση, διότι τὰ ἔσοδα τῆς κοινότητας ἔχουν λιγοστεύσει, λόγω τῆς μετανάστευσης (20.11.1911).
8. σσ. 38-39: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 27) τῆς συνέλευσης τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Καισαρείας Ἀμβροσίου (10 Μαρτίου 1913). Ἀποφασίζεται: α) ἡ ἵδρυση Νηπιαγωγείου, β) ἡ ἵδρυση Παρθεναγωγείου («ἐκ τῆς τοιαύτης ἡ τοιάδε τοῦ οἴκου καὶ τῆς κοινωνίας εὐημερία καὶ ἀνάπτυξις») καὶ γ) ὁ περιορισμὸς τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς σὲ τέσσερις τάξεις καὶ ἡ ἵδρυση, πέραν τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς, «ἐμπορογλωσσικοῦ τμήματος». Τοῦ τελευταίου καθορίζεται ὁ σκοπός, ἡ ὕλη καὶ τὰ μαθήματα: θὰ διδάσκεται ἡ τουρκική, γαλλική, ἐλληνική (ἀρχαία καὶ νέα). Τὰ βοηθητικὰ μαθήματα, Ἰστορία, Γεωγραφία, Φυσική, Μαθηματικὰ καὶ Λογιστικά, θὰ διδάσκονται ἐναλλάξ σὲ μία ἀπὸ τὶς τρεῖς αὐτὲς γλῶσσες, γιὰ τὴν ἐκμάθηση «τῶν τεχνικῶν ὅρων ἐκάστης γλώσσης». Ἐπίσης στὸ τμῆμα αὐτὸ «θεωρεῖται ἐπιβάλλουσα» καὶ ἡ ἐκμάθηση τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας.
9. σ. 40: Ἀποφάσεις (πρακτικὸ ὑπ' ἀρ. 28) τῆς γενικῆς συνέλευσης τῶν ὀρθοδόξων κατοίκων τῆς Κερμίρας, ποὺ ἐλήφθησαν παρουσίᾳ τοῦ μητροπολίτη Καισαρείας Ἀμβροσίου, σχετικὰ μὲ τὴν ἐξεύρεση πόρων γιὰ τὴ λειτουργία καὶ συντήρηση τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν σχολείων τῆς κοινότητας.
10. σσ. 41-43: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 29) συνέλευσης τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Καισαρείας Ἀμβροσίου (12 Ιουνίου 1913). Οἱ σπουδαιότερες ἀποφάσεις εἶναι: α) Ἐφαρμογὴ τοῦ ποινολογίου γιὰ τοὺς ἀτίθασους μαθητές. β) Ἀπομάκρυνση μὴ ἰκανῶν δασκάλων. γ)

Πρόσληψη νέων δασκάλων μὲ εύρυτερες γνώσεις, ποὺ καλύπτουν περισσότερες ἀπαιτήσεις τῶν σχολείων. δ) Γιὰ τὴ διδασκαλία τῆς τουρκικῆς «νὰ προσληφθῇ ἀπόφοιτος τουρκικοῦ γυμνασίου (*ἰδαδιέ*), ἐπειδὴ ἡ διδασκαλία τῶν τουρκικῶν ἐπιβάλλεται νὰ είναι τελεία». ε) Πρόσληψη ἑλληνόφωνου ἐπιστάτη «ἴνα... ἔξοβελισθῇ τῆς Σχολῆς τὸ ξενόφωνον».

11. σ. 47: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 35), στὸ δόποῖο καταγράφονται τὰ χρυσὰ καὶ τὰ ἀσημένια ἵερὰ σκεύη τῶν δύο ἐκκλησιῶν τῆς κοινότητας.
12. σσ. 48-49: Ἰσολογισμὸς τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἀγίων Θεοδώρων.
13. σσ. 50-53: Καταχώριση κοινοτικῶν κτημάτων.
14. σσ. 54-63: Πρακτικὰ ποὺ ἀφοροῦν διανομὴ περιουσιακῶν στοιχείων, δωρητήρια, ἀμοιβὲς ψαλτῶν, ἵερέων κλπ.
15. σσ. 64-65: Ἰσολογισμὸς τῆς κοινότητας (1914).
16. σσ. 67-70: Πρακτικὰ ποὺ ἀφοροῦν ἐκποίηση ἀσημικῶν τῆς ἐκκλησίας (βλ. σ. 47), δωρεές, διορισμὸ κανδηλανάπτη.
17. σσ. 72-77: Ἰσολογισμοὶ (1909-1913) τῆς κοινότητας.
18. σσ. 79-82: Πωλητήρια, ἐκλογὴ μουχτάρη.
19. σσ. 83-84: Πρακτικὰ σχετικὰ μὲ τὸ προσωπικὸ τῶν σχολείων (1915-1916).
20. σ. 85: Πρακτικὸ ποὺ δρίζει τοὺς ὅρους ὑπηρεσίας τῶν ἵερέων.
21. σσ. 86-90: Ἐκλογὴ ἐφορείας.
22. σσ. 91-95: Πρακτικὰ σχετικὰ μὲ τὴν πρόσληψη δασκάλων· τὸ Πρακτικὸ ὑπ' ἀρ. 73 (σ. 92) ἀφορᾶ τὴ στρατιωτικὴ εἰσφορὰ τῆς κοινότητας.
23. σ. 96: Διανομὴ ἐνοριῶν στοὺς ἵερεῖς (1917).
24. σσ. 97-104: Πρακτικὰ ποὺ ἀφοροῦν τὴ μισθοδοσία τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων καὶ τῶν ἐκκλησιῶν, Ἰσολογισμοὶ τῶν ἐτῶν 1917-1918.

Προέλευση: Δωρεὰ Χρυσόστομου Πεχλίδη (1953).

8/12 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ¹

1853-1867

0,34×0,24

362 σ.

Λογιστικὸ βιβλίο ἐμπορικῆς ἐπιχείρησης.

Α. Κατάστιχο δερματόδετο. Στὴ στάχωση ὑπάρχει ἐτικέτα: «4 μουκερὲρ 1853-1867. Πιριντζὴ Κάδηξ». Μεταγενέστερη σελιδαρίθμηση 1-362. Σελίδες

1. Ο κώδικας αὐτὸς ἔχει καταχωρισθεῖ ως ΓΚΕΛΒΕΡΙ 12, ἐπειδὴ οἱ συνεταῖροι τῆς ἐμπορι-

λευκές: 7, 10-11, 23, 28, 43-44, 56, 69, 72, 77-78, 89-90, 94, 96-97, 108, 113-114, 127-128, 137-138, 160, 162, 166-300, 309-312, 358-362.

1. σσ. 1-362: Ἐγγράφονται ἐτήσιοι ἰσολογισμοί, ἀπογραφὲς ἐμπορευμάτων, χρεοπιστωτικοὶ λογαριασμοὶ καθὼς καὶ δωρεὲς πρὸς τοὺς φτωχούς, νοσοκομεῖα κλπ. Πρόκειται γιὰ λογιστικὸ βιβλίο τῆς συνεταιριστικῆς ἐμπορικῆς ἐπιχείρησης τῶν ἀδελφῶν Χατζῆ Προδρόμου, Ἰωάννου καὶ Ἐρμολάου Ἀνδρεάδη μὲ τὸν Πρόδρομο Καπλάνογλου. Οἱ συνεταιροὶ κατάγονται ἀπὸ τὸ Γκέλβερι καὶ ξενιτεύθηκαν στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου ἀσχολήθηκαν μὲ τὸ ἐμπόριο τροφίμων. Ὁ κώδικας αὐτός, ποὺ εἶναι τὸ πρῶτο λογιστικὸ βιβλίο τῆς ἐπιχείρησης, καλύπτει τὰ ἔτη 1853-1867.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἐρμολάου Ἀνδρεάδη (1955).

9/33 ΜΑΛΑΚΟΠΗ

1857-1876 0,39×0,25 100 σ.

Ἐσοδα-ἔξοδα τῆς ἐκκλησίας τῶν Ταξιαρχῶν¹.

Α. Κατάστιχο δερματόδετο. Κακὴ κατάσταση. Μεταγενέστερη σελιδαρίθμηση 1-100. Σελίδες λευκές: 6-7, 9, 13, 15, 31, 35-37, 40-41, 45, 63, 66, 79, 84-100. Ὁ κώδικας εἶναι γραμμένος καραμανλίδικα καὶ ἑλληνικά.

1. σσ. 1-84: Ἐσοδα-ἔξοδα τῆς ἐκκλησίας τῶν Ταξιαρχῶν κατὰ τὰ ἔτη 1857-1876.

10/25 ΜΠΕΡΕΚΕΤΛΙ MANTEN

1917-1920 0,30×0,20 30 σ.

Πρόχειρο ταμειακὸ βιβλίο.

Α. Κατάστιχο ἐμπορίου. Διπλὸ χάρτινο ἔξωφυλλο, τοῦ δποίου ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια φέρει λογαριασμούς. Ἡ πρώτη σελιδαρίθμηση εἶναι μὲ ἀρα-

κῆς ἐπιχείρησης κατάγονται ἀπὸ τὸ Γκέλβερι. Ἡ ἔδρα τῆς ἐπιχείρησης εἶναι ἡ Κωνσταντινούπολη.

1. Βλ. φάκελο *Μαλακοπή 174* τοῦ ἀρχείου τοῦ Κ.Μ.Σ., ὅπου ὑπάρχουν πληροφορίες γιὰ τὶς ἐκκλησίες τῆς κοινότητας. Στὴ *Μαλακοπή* ὑπῆρχαν δύο μεγάλες ἐκκλησίες: τῶν Ἀγίων Θεοδώρων στὸν «κάτω» μαχαλὲ καὶ τῶν Ταξιαρχῶν στὸν «ἐπάνω» μαχαλέ.

βικοὺς ἀριθμοὺς (1-30), ἀρχίζει ὅμως ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιά. Σελίδες λευκές: 24, 27.

1. σσ. 1-30: Πρόχειροι λογαριασμοὶ καὶ καταχωρίσεις τῶν εἰσπράξεων τῆς ἐκκλησίας τῆς κοινότητας Μπερεκετλὶ Μαντέν, ἡ ὁποία ἐκκλησιαστικὰ ὑπάγεται στὸν "Ἄγιο Χαλδείας, ὅπως συνάγουμε ἀπὸ τὴν ὑπογραφήν: 'Αρτοποιάδης, ἔξαρχος τοῦ Ἀγίου Χαλδείας (σ. 20). Ἡ προέλευση τοῦ κώδικα συνάγεται ἀπὸ δύο ἐνδείξεις: στὴ σ. 20, πάνω ἀπὸ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ ἔξαρχου, διαβάζουμε: «Μαδὲν 20 Ζανουάρ 919» καὶ στὴ σ. 26: «Ἐν Μεταλλείψ Περεκετλῇ τῇ 22α Ἰουλίου 1918».

Προέλευση: Δωρεὰ Τικταμπάνη (1953).

11/20 ΝΕΒΣΕΧΙΡ
χ.χ., προφανῶς ὅμως τὸ 1923 ἢ 1924 0,56×0,41 32 σ.

Καταγραφὴ δηλώσεων τῶν κατοίκων τοῦ Νέβσεχιρ γιὰ τὴν κτηματικὴ περιουσία ποὺ ἀφηναν στὸ χωριό τους.

Α: Σπάραγμα. Σελίδες ποὺ ἀποσπάστηκαν ἀπὸ κώδικα. Φέρουν τὴν ἔξῆς σελιδαρίθμηση: 14-19 καὶ 28-53. Σελίδες λευκές: 19, 28-40 καὶ 49-53.

1. σσ. 14-18: Δηλώσεις τῶν κατοίκων τῆς συνοικίας «Μπὰς μαχαλλὲ» τῆς κοινότητας Νέβσεχιρ. Οἱ δηλώσεις ποὺ σώζονται εἰναι οἱ ὑπ' ἀρ. 263 ὥς 450. Δίπλα στὸ ὄνομα τοῦ ἰδιοκτήτη καταγράφεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ποὺ ὑπέγραψε τὴ δήλωση καὶ ἀκολουθεῖ ὁ ἀριθμός της. Ἐκτὸς αὐτῶν, δηλώνεται τὸ εἶδος τοῦ κτήματος (σπίτι, χωράφι, ἀμπέλι, βοσκότοπος, μαγαζὶ κλπ.), ὁ τόπος κατοικίας καθὼς καὶ ὁ τόπος καταγωγῆς τοῦ ἰδιοκτήτη. Στὴ συνέχεια ἐγγράφεται ἡ ἀξία τοῦ κτήματος, ἡ ἀξία τῶν προϊόντων του, οἱ ζημιές. Ἡ συνολικὴ ἀξία τῶν καταγραμμένων κτημάτων φτάνει σὲ 1.566.324 τουρκικὲς λίρες. Τὰ βακουφικὰ κτήματα τῆς ἐκκλησίας εἰναι συνολικῆς ἀξίας 1.840.700 τουρκικῶν λιρῶν καὶ τὰ κοινοτικὰ 542.870 (σ. 18).

2. σσ. 41-48: Δηλώσεις (ὑπ' ἀρ. 1-366) τῶν κατοίκων τῆς συνοικίας «Ἀσσαγῆ μαχαλλέ». Ἡ συνολικὴ ἀξία τῆς κτηματικῆς τους περιουσίας ἀνέρχεται σὲ 629.998 τουρκικὲς λίρες (σ. 48). Στὴ σ. 48 καταγράφεται ἀνὰ συνοικίες ἡ συνολικὴ ἀξία τῶν κτημάτων καὶ δίνονται τὰ περιεχόμενα τοῦ κώδικα. Ἀπὸ τὴν ἀνακεφαλαίωση αὐτὴ πληροφορούμαστε ὅτι ὁ κώδικας, ἀπὸ τὸν ὅποιο προέρχεται τὸ σπάραγμα ποὺ περιγράφουμε, περιλάμβανε στὶς σελίδες του δηλώσεις τῶν κατοίκων ἀπὸ τὶς τρεῖς συνοικίες τῆς κοινότητας Νέβσεχιρ:

Πάς μαχαλλέ (σσ. 9-17):	1.566.324 τουρκικὲς λίρες
Όρτά μαχαλλέ (σσ. 21-27):	662.754 »

Ασσαγή μαχαλλέ (σσ. 41-48):	629.998	»
Νέβσεχιρ ἐκκλησία βακουφλαρή (σ. 17):	1.840.700	»
Νέβσεχιρ κοινότησινε ἀīδ (σ. 17):	542.870	»
Όρτά μαχαλλέ σαχσά ἀīδ (σ. 27):	37.024	»
		Σύνολο
	5.279.670	»

Προέλευση: Δωρεὰ Βασίλη Δοπτόγλου (1953).

12/21 ΝΕΒΣΕΧΙΡ
χ.χ., προφανῶς ὅμως τὸ 1923 ἢ 1924 $0,27 \times 0,21$ 56 σ.

Καταγραφὴ τῶν χριστιανῶν κατοίκων.

Α: Τετράδιο χωρὶς στάχωση. Κατάσταση κακή. Ἀρίθμηση μεταγενέστερη: 1-56.

1. σσ. 1-51. Καταγραφὴ 261 οἰκογενειῶν γηγενῶν Νεαπολιτῶν. Ἀναφέρονται δὲ οἰκογενειάρχης, τὰ μέλη τῆς οἰκογένειας, ἡ ἡλικία, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ οἰκογενειάρχη καὶ ἂν ἔχει ξενιτευθεῖ. Ἐνα δεῖγμα τέτοιας ἀπογραφῆς:

Ἀρ. Ἰδιοκτήτης	Ἄτομα	Ἡλικία	Ἐπάγγελμα	Τόπος διαμονῆς
I	'Αποστόλ ὁ γλοὺς Βασίλ	1	44	Γεωργὸς
	'Ελισάβετ σύζυγος	1	35	—
	'Οδυσσεὺς γιός	1	10	—
	Εὐανθία κόρη	1	5	—
	Λάζαρος γιός	1	2	—
				5

Στὸ τέλος τῆς σ. 51 καταγράφονται οἱ κάτοικοι τῆς Νεάπολης, σύμφωνα μὲ τὸν τόπο καταγωγῆς τους:

Νεβσεχιρλή	985
Μαδενλί	39
Σουβιρμεζλί	50
Χασά Κιοϊλί	14
Μιστιλί	10
Δενιζλή	8
Τιρχινλί	6
Καϊσερλή	4
Ζιλελί	3
Κηρητλί Πουρσαλί	3
	1120
'Αραβοσονλού	3
	1123

2. σσ. 52-53: Καταγραφὴ τῶν ἐπήλυδων οἰκογενειῶν.

Προέλευση: Δωρεὰ Βασίλη Δοπτόγλου (1953).

13/40 ΝΕΒΣΕΧΙΡ
1924 0,33×0,21 β' +108 σ.

Βιβλίο πρακτικῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς.

A: Κατάστιχο ἐμπορίου. Μεταγενέστερη σελιδαρίθμηση 1-108. Στὴν ἀρχὴ ἔνα φύλλο, ποὺ δὲ συμπεριλήφθηκε στὴν παραπάνω σελιδαρίθμηση. Σελίδες λευκές: β', 27, 36-105, 107.

1. σ. α': Καταγραφὴ τῶν σπιτιῶν καὶ τῶν κατοίκων τριῶν μαχαλάδων τοῦ Νέβσεχιρ:

		<i>Oἰκίαι Πρόσφυγ.</i>
ἄνω	συνοικία	251 26
μέση	συνοικία	210 20
κάτω	συνοικία	250 19
		<hr/>
		711 65
		= 776 οἰκίαι
		723 ἐν Κων/πόλει
		<hr/>
		1499 ὄλαι αἱ οἰκίαι μετὰ τῶν ἀναχωρησάντων

<i>Κάτοικοι</i>	
ἄνω	985
μέση	724
κάτω	900
	<hr/>
	2609

2. σσ. 1-35: Πρακτικὰ τριάντα συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς τοῦ Νέβσεχιρ (24 Μαΐου - 17 Σεπτ. 1924), στὰ ὅποια καταγράφονται καὶ τὰ βοηθήματα πρὸς τοὺς πτωχούς. Μέλη τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι οἱ: Ἀνέστης ἐφέντη Κιουλπαληγί, Κωστάκης Τούνογλου, δόκτωρ Δανιήλ Δανιηλίδης, Βασιλάκης Ἰωάνογλου, Γεωργάκης Χατζησπύρογλου, Ἰωαννάκης Ταρακδζόγλου.

Προέλευση: Δωρεὰ Γ. Μαυροχαλυβίδη (1962).

‘Ο κώδικας τῶν Σιλάτων (ύπ’ ἀρ. 18/41) στὰ χέρια τῆς κυρίας Χατζηφιλιππίδου, συζύγου τοῦ δωρητῆ. (Φωτογραφία τοῦ ‘Ερμόλαου ’Ανδρεάδη, ’Απρίλιος 1955.
‘Αρχεῖο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.)

14/8 ΠΡΟΚΟΠΙ

1902-1905

0,40x0,25

96 σ.

Φορολογικός πίνακας τῶν ἀρρένων κατοίκων ποὺ ὑπόκεινται σὲ στρατιωτικὸ φόρο (bedel-i askeriye).

A: Κατάστιχο ἐμπορίου μὲ σκουρόχρωμο χάρτινο ἔξωφυλλο. Εἶναι γραμμένο στὰ τουρκικὰ μὲ ἀραβικοὺς χαρακτῆρες. Ὁ κώδικας ἀρχίζει ἀπὸ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιά. Διαιρεῖται σὲ δύο μέρη μὲ ἀντίστοιχη ἀρίθμηση 1-43 καὶ 1-26. Μεταγενέστερη σελιδαρίθμηση 1-98, ἀπὸ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά. Σελίδες λευκές: 1-2, 49, 76-96.

1. σσ. 1-48: Ἀπογραφὴ τῶν ἀρρένων κατοίκων τοῦ Προκοπίου ποὺ ὑπόκεινται σὲ στρατιωτικὸ φόρο. Ἀπογράφονται κατὰ μαχαλάδες ἀπὸ τὶς τοπικὲς ἀρμόδιες τουρκικὲς ὑπηρεσίες:

Σαρμισακλή (σσ. 3-13):	157	ἄτομα:	18.950	γρόσια
Καπουδάν (σσ. 14-20):	99	» :	14.160	»
Σαμουὴλ (σσ. 21-27):	96	» :	10.680	»
Ντουă γερὴ (σσ. 28-35):	123	» :	18.090	»
Μουπαγιατζῆ (σσ. 36-45):	148	» :	23.820	»
Σύνολο			85.700	»

‘Ο στρατιωτικὸς αὐτὸς φόρος, ὁ ὅποιος στὴ σ. 48 καταγράφεται ως ποσὸ 85.719 γροσίων καὶ 10 παράδων, ποικίλλει ἀπὸ 10 ως 400 γρόσια, ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴν κατάσταση τοῦ φορολογούμενου, καὶ πρέπει νὰ καταβληθεῖ σὲ τέσσερις ἵσοποσες δόσεις τὰ ἔτη 1320-1323 (1902-1905), ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ 1320. Στὶς σσ. 46-48 καταχωρίζονται 31 ὄνόματα ἀδήλωτων Προκοπίων ἡ ξένων, ποὺ ἔχουν δηλωθεῖ πιθανὸν στὴν πατρίδα τους, διαμένουν δῆμος στὸ Προκόπι. ‘Ο φόρος αὐτὸς ἀνὰ ἄτομο κυμαίνεται ἀπὸ 407 ως 872 γρόσια. Συνολικὰ τὰ 31 αὐτὰ ἄτομα ὑποχρεώνονται νὰ πληρώσουν 22.477 γρόσια. ‘Η σ. 48 κλείνει μὲ τὸ πρακτικὸ ὅπου καταγράφονται:

a) ‘Ο στρατιωτικὸς φόρος τοῦ ἔτους, σύμφωνα μὲ τὸ δεύτερο πίνακα:	47.886	γρόσια
β) ‘Ο φόρος τοῦ ἔτους 1320, ποὺ πρέπει νὰ πληρώσουν οἱ ἀδήλωτοι:	85.719,10	»
γ) ‘Ο φόρος τοῦ ἔτους 1320 τῶν διπλογραμμένων (ποὺ θεωροῦνται ως ἀδήλωτοι) ἡ τῶν ξένων:	22.840	»

156.445,10 »

‘Ο φόρος τοῦ μὴ μουσουλμανικοῦ μιλλὲτ τοῦ καζᾶ Προκοπίου κατὰ τὸ ἔτος 1320 συνίσταται σὲ 47.886 γρόσια καὶ κατανεμήθηκε στοὺς κατοίκους του, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ δεύτερο πίνακα. Στὸ μεταξύ, κατὰ

τὴν ἀπογραφὴν βρέθηκαν 178 ἄτομα ἀδήλωτα, ποὺ ὁ φόρος τους φθάνει τὰ 108.547 γρόσια καὶ 10 παράδες. Ἐπειδὴ ἡ Δημογεροντία τῶν Ρωμιῶν διαμαρτυρήθηκε δtti δὲν εἶναι δυνατὸν τὸ ποσὸ αὐτὸν νὰ πληρωθεῖ ἐφάπαξ, τὸ τοπικὸ διοικητικὸ συμβούλιο ἐνέκρινε τὴν πληρωμή του σὲ δόσεις. Κατὰ τὴν ἔξεταση ὅμως τῶν ἀδήλωτων προέκυψε διαφορὰ 31 ἀτόμων, τὰ ὅποια, ἐπειδὴ δὲν ἔξακριβώθηκε ἀν πλήρωσαν τὸ φόρο στὸν τόπο τους, ἔπρεπε νὰ καταβάλουν τὸ ποσὸ τῶν 22.840 γροσίων. Τὰ ὑπόλοιπα 85.719 γρόσια καὶ 10 παράδες μοιράστηκαν στὸν ὑπόλοιπο πληθυσμό, ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴ του δυνατότητα, καὶ ἐπρόκειτο νὰ εἰσπραχθοῦν σὲ δόσεις μέχρι τὸ τέλος τοῦ 1323.

2. σσ. 50-75: «Τεφτέρι κατανομῆς τοῦ στρατιωτικοῦ φόρου (bedel-i askeriye) τοῦ καζᾶ Προκοπίου τῆς χρονιᾶς 1320 (1902)». Κατὰ συνοικίες:

Σαρμισακλὴ (σσ. 50-55):	224	ἄτομα:	11.370	γρόσια
Καπουδὰν (σσ. 56-60):	167	» :	8.450	»
Σαμουὴλ (σσ. 61-64):	150	» :	7.220	»
Ντουᾶ γερὴ (σσ. 65-69):	189	» :	9.110	»
Μουπαγιατζῆ (σσ. 70-75):	238	» :	11.700	»
Σύνολο	968		47.850	»

Προέλευση: Δωρεὰ Θ. Παπαδοπούλου (1952).

15/10 ΣΑΖΑΛΤΖΑ
1876-1924 0,35×0,23 370 σ.

Καταχωρίσεις γάμων καὶ βαπτίσεων, διαθηκῶν καὶ ἐσόδων τῆς κοινότητας.

A: Κατάστιχο ἐμπορίου, πανόδετο, μὲ δερμάτινη ράχη. Στὴ στάχωση ὑπάρχει ἐτικέτα: «Ἐκκλησία Δεφδερί. Γιάνη βαπτισλερήν βέ στεφαναλαρήν, καὶ τὸν ναμελερήδηρ 1885, Μαρτίου 1. Σαζάλδζα καργέϊ» (Κώδικας τῆς ἐκκλησίας ὅπου καταχωρίζονται βαπτίσεις καὶ γάμοι. 1 Μαρτίου 1885. Χωριό Σαζάλτζα). Σελίδες λευκές: 47-179, 206-341, 347-368. Σφραγίδα ἐλλειψοειδής (0,015×0,010): «N, K, B, C, 1870»· στὸ ἐσωτερικό: παράσταση πτηνοῦ.

1. σσ. 1-46: Ληξιαρχικὲς πράξεις γάμων καὶ βαπτίσεων τῶν ἐτῶν 1876-1922. Οἱ καταχωρίσεις αὐτὲς ἀκολουθοῦν μετὰ ἀπὸ τὴν κεφαλίδα: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΗΞ. Κατάστιχον Ληξιαρχικὸν ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ 1879 ἔτους». Στὴ σ. 46 ἔχουν καταχωρισθεῖ δύο ληξιαρχικὲς πράξεις γάμου, τοῦ 1934 καὶ τοῦ 1936.
2. σσ. 180-205: «Ἐσοδα κοινότητας ἀπὸ τὴν 1η/14η Ὀκτωβρίου 1921 ὥς τὸν Ιούλιο 1924.

Ο Αγιος Γεωργιος

Ως τῶν αἰχμαλώτων δὲ ἐλευθερωτῆς καὶ τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστῆς,
διστενούντων Ἰατρός, βασιλέων ὑπέρμαχος, Τροπαιοφόρος Μεγαλομάρτυς
Γεώργιος, πρέσβεις Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ο ΕΝ ΖΙΑΛΗ: (ΣΥΑΤΑ) ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΟΣ ΝΑΟΣ (1080) ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ,
Ο ΝΥΝ ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΘΕΙΣ (1907).

Χάρτινη είκόνα (κώδικας ὑπ' ἀρ. 18/41 Σιλάτων).

3. σσ. 342-346: Δύο διαθῆκες, τοῦ 1896 καὶ τοῦ 1912. Ἡ πρώτη, τῆς Ραχὴλ Χρυστόμογλου, εἶναι ἐπικυρωμένη ἀπὸ τὸν "Ἄγιο Ικονίου Ἀθανάσιο.

B: Σὲ φύλλο λυτό, ποὺ ἐπικολλήθηκε στὴν ἑσωτερικὴ πλευρὰ τῆς στάχωσης, καταγράφονται τὰ ποσὰ ποὺ εἰσπράττει ἡ ἐκκλησία, ὁ παπᾶς καὶ ἡ κανδηλανάπτρια ἀπὸ τελετὲς διαφόρων μυστηρίων.

Προέλευση: Δωρεὰ ἀδελφῶν Κωνσταντινίδη (1953).

16/6 ΣΑΖΑΛΤΖΑ

1881-1921 0,33×0,24 188 φ.

Καταγραφὴ ἐσόδων-ἐξόδων τῆς κοινότητας, κατάλογος ἵερῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας, πρακτικὰ ἐκλογῆς τῶν κοινοτικῶν σωματείων.

A: Κώδικας ἐμπορίου χαρτόδετος μὲ δερμάτινη στάχωση σὲ καλὴ κατάσταση. Στὴ στάχωση ἔτικέτα: «1881 σενεσί καριεμίζ Σαζάλτζα Ἀδελφότησιν Δεφτέρι Μουφρεδατίδιρ» (Κώδικας ἀπογραφῆς τῆς ἀδελφότητας τοῦ χωριοῦ μας Σαζάλτζα τὸ 1881). Στὸ ἔξωφυλλο τοῦ κώδικα ἐπικολλημένο φύλλο, στὸ ὅποιο ἀναγράφονται τὰ ὄνόματα τῶν κατοίκων καὶ ὁ ἀριθμὸς φύλλου τοῦ κώδικα ὃπου εἶναι καταχωρισμένη ἡ μερίδα τους (εἰσφορὲς πρὸς τὴν ἐκκλησία). Ἐντυπη ἀρίθμηση ἀπὸ 1-189 (verso-recto). Λείπουν τὰ φύλλα: 138^r-139^v καὶ 187^r-188^v. Σελίδες λευκές: 16^v, 19^r, 24^v, 29^{r-v}, 51^{r-v}, 55^v, 60^{r-v}, 117^{r-v}, 132^v-133^v, 134^r-152^v, 163^r, 164^r-164^v, 167^r-169^v, 171^r-178^v, 180^v-185^v, 187^r.

1. φφ. 1^v-9^v: Καταχωρίζονται συνδρομὲς μελῶν ἀδελφότητας, τῆς ὅποιας τὸ ὄνομα δὲν ἀναφέρεται.
2. φφ. 10^v-33^v: Καταχωρίζονται διάφορα ἕσοδα τῆς κοινότητας ἀπὸ εἰσιτήρια, τελετὲς κλπ. Ἐπίσης περιλαμβάνονται πρακτικὰ ἐκλογῆς κοινοτικῶν σωματείων, καταγραφὲς ἵερῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας, ἐπισήμων ἐγγράφων, δόμολόγων, τίτλων κλπ.
3. φφ. 34^v-132^v: Καταχώριση τῶν εἰσφορῶν πρὸς τὴν ἐκκλησία ἀνὰ οἰκογένεια (1906-1921).
4. φφ. 153^v-166^r: Καταχώριση ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς κοινότητας.
5. φ. 170^{v-r}: Καθυστερούμενες συνδρομὲς (ἐπιχώρισις) τοῦ Δεσπότη.
6. φ. 186^{v-r}: Καταγραφὴ τῶν ἐπίπλων τοῦ θανόντος Παύλη ἀγᾶ.

Προέλευση: Δωρεὰ ἀδελφῶν Κωνσταντινίδη (1953).

17/32 ΣΙΛΑΤΑ
 1855-1875 1914 0,40×0,35 148 σ.

Κοινοτικὸ κατάστιχο ποὺ περιλαμβάνει διαθῆκες, πωλητήρια, δωρητήρια, πρακτικὰ δημογεροντίας.

A. Ἀκέφαλος κώδικας. Στάχωση κατεστραμμένη. Λείπουν οἱ 21 πρῶτες σελίδες καὶ οἱ 40-41. Ἀνάμεσα στὶς σσ. 133-134 καὶ 135-136 ἀντίστοιχα φαίνεται νὰ λείπουν 4 λευκὰ φύλλα. Ἡ σελιδαρίθμηση εἶναι διπλή: ἡ πρώτη ἀραβική. Σελίδες λευκές: 43, 88, 117-143. Κάθε πράξη τοῦ κώδικα ἐπικυρώνεται μὲ τὴ σφραγίδα τῆς κοινότητας. Σφραγίδα: στρογγυλή· διάμετρος 0,040. Τετραμελής: «ΧΟΡΙΟΝ ΖΗΛΕ [1849] ΕΠΑΡΧΗΑΣ ΗΚΟΝΗΟΥ». Στὸ κέντρο ἡ παράσταση τοῦ Ἅγιου Γεωργίου ποὺ σκοτώνει τὸ δράκο.

1. σ. 22: Ἡ σελίδα αὐτὴ ἀρχίζει μὲ τὸ τέλος ἐνὸς ἀνυπόγραφου πρακτικοῦ, ποὺ ἀναφέρεται στὴν πώληση ἀφιερωμάτων τῆς ἐκκλησίας. Στὴν ἴδια σελίδα καταχωρίζεται πρακτικὸ τῆς δημογεροντίας (Σύνοδος), σύμφωνα μὲ τὸ ὅποιο ὁ Ἐπίτροπος θὰ εἰσπράττει ἔνα γρόσι καὶ ἔνα πιάτο στάρι ἀπὸ κάθε χριστιανικὸ σπίτι γιὰ πρόσφορα καὶ «νάμα» (26.10.1855).
2. σσ. 23-25: Διαθήκη τοῦ Δανιήλ, γιοῦ τοῦ Ἡλία (12.12.1855), στὴν ὅποια ἀναφέρεται ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία του καὶ καταγράφονται τὰ σύνορα τῶν κτημάτων. Στὸ τέλος τῆς διαθήκης, δίπλα στὶς ὑπογραφὲς τῶν μαρτύρων, ἔχει ἐπικολληθεῖ ὁ τίτλος ἰδιοκτησίας ἐνὸς κτήματος ποὺ ἀνῆκε προηγουμένως στὸ βακούφι τοῦ Ἰμπραήμ πασᾶ.
3. σσ. 26-27: Καταχώριση πωλητηρίων.
4. σ. 28: Ὁμολογία τῆς Ἐλένης, κόρης τοῦ Μάρκου, στὴν ὅποια δηλώνεται ὅτι πῆρε τὸ μερίδιό της ἀπὸ τὴν πατρικὴ περιουσία (4.000 γρόσια).
5. σ. 29: Πωλητήριο φούρνου. Στὴ σελίδα αὐτὴ ἔχει ἐπικολληθεῖ ὁ θωμανικὸ ἔγγραφο, ποὺ εἶναι συμφωνία ἀνάμεσα στοὺς χριστιανοὺς καὶ μουσουλμάνους κατοίκους τοῦ χωριοῦ γιὰ τὴν κατασκευὴ ὑδραγωγείου. Οἱ χριστιανοὶ θὰ πληρώσουν 6.000 γρόσια καὶ οἱ μουσουλμάνοι 2.000. Ἡ ἀναλογία αὐτὴ θὰ ισχύσει καὶ στὴν περίπτωση ποὺ θὰ χρειαστοῦν ἐπιπλέον χρήματα.
6. σ. 30: Διαθήκη τοῦ Τρύφωνα Θεοδώρου (24.2.1857). Κατανέμει τὴν κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία του στὰ πέντε παιδιά του. Τὸ ἐνοίκιο τοῦ μαγαζιοῦ του διατίθεται γιὰ ἀγαθοεργίες.
7. σ. 31: Ὁ Μάης Μενιτζόγλου χαρίζει στὴν ἐκκλησία τῶν Ἅγιων Ἀποστόλων ἔνα οἰκόπεδο, τὸ ὅποιο ἀργότερα πουλιέται.
8. σ. 33: Πράξη συμβιβασμοῦ ἀνάμεσα σὲ ἀδέλφια. Στὴ σελίδα αὐτὴ ἐπι-

Λαζαρί Φίλιππος την στιγμή της γέννησης της μάρτυρος.

εψή ωραίο βίο της πατέρας της καθώς κατηγορούνται πολλοί να είναι δόγματα που μάλιστα ήταν γεννητά από την επαναστατική περίοδο της Ελληνικής Ανεξαρτησίας ή από την προτερή ημέρα της ανεξαρτησίας της Ελληνικής Δημοκρατίας. Το μέρος της από την προτερή ημέρα της ανεξαρτησίας της Ελληνικής Δημοκρατίας ή από την προτερή ημέρα της ανεξαρτησίας της Ελληνικής Δημοκρατίας. Το μέρος της από την προτερή ημέρα της ανεξαρτησίας της Ελληνικής Δημοκρατίας ή από την προτερή ημέρα της ανεξαρτησίας της Ελληνικής Δημοκρατίας. Το μέρος της από την προτερή ημέρα της ανεξαρτησίας της Ελληνικής Δημοκρατίας ή από την προτερή ημέρα της ανεξαρτησίας της Ελληνικής Δημοκρατίας. Το μέρος της από την προτερή ημέρα της ανεξαρτησίας της Ελληνικής Δημοκρατίας ή από την προτερή ημέρα της ανεξαρτησίας της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Ζητήθηκε την 15 Μαΐου 1903
Στον Λευκό Βασιλέα
Μητροπολίτη
Αρχιεπίσκοπο

‘Η σελίδα 221 του κώδικα όπ. 18/41 τῶν Σιλάτων.

κολλήθηκε γράμμα (στὰ ἔλληνικά) τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀδελφότητας τῶν Σιλατινῶν πρὸς τὴν Ἐφοροδημογεροντία καὶ τοὺς συμπατριῶτες τους (7.8.1911). Ἀναφέρεται ἡ ἀποστολὴ οἰκονομικῆς ἐνίσχυσης γιὰ τὴν Ἐπισκευὴν τῆς Αγίας Μητροπόλεως τῆς Σιλάτου καὶ τῆς Αγίας Μητροπόλεως τῆς Λάζαρης τῆς Ηγετούσας τῆς Λαζαριτινῆς Σιλάτου. Οἱ γεννητοὶ τῆς περιοχῆς τῆς Λαζαριτινῆς Σιλάτου εἶναι μὲν εὐηγγελίων, εἴτε αὐτοῖς γένηται τόπος γέννησης, εἴτε στοιχεῖαν τῆς σημερινῆς ζωῆς τούτων γένηται.

- σσ. 34-102: Καταχωρίζονται διαθῆκες. Στὶς σελίδες ὅμως αὐτὲς περιλαμβάνονται καὶ πωλητήρια (σσ. 44 καὶ 48), δωρητήρια (σ. 46), πράξη νίοθεσίας (σ. 51) κλπ. Στὴ σ. 93 ἔχει ἐπικολληθεῖ ἔντυπη διπλότυπη ἀπόδειξη πληρωμῆς τῶν Ἐκπαιδευτηρίων Ζήλλης· στὴν ἐπόμενη σελίδα παρομοίως: «Τίτλος παραχωρητήριος τοῦ Νεκροταφείου τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων». Στὴ σ. 99 ἔχει ἐπικολληθεῖ ὁμολογία δανείου 1.000 γροσίων, τὸ ὅποιο ἔκαναν οἱ Ἐπίτροποι τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἅγίων Ἀποστόλων γιὰ νὰ ἐπισκευάσουν τὴν ἐκκλησία.
- σ. 103: Ἐπικολλημένο συμβόλαιο πρόσληψης δασκάλου.
- σ. 104: Ἐπικολλημένο συμβόλαιο (στὰ ἔλληνικὰ) ἀνάμεσα στὴν κοινότητα καὶ τὸν Θρασύβουλο Ρίζο¹, ποὺ θὰ φέρει νερὸ στὸ χωριό.

¹ Γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ βλ. τὸν κώδικα τοῦ Κ.Μ.Σ. Σίλατα 18/41, σ. 304.

12. σ. 105: Ἐπικολλημένη κατάσταση τῶν ἐκκλησιῶν καὶ παρεκκλησίων τῆς κοινότητας.
13. σσ. 106-112: Διαθῆκες.
14. σ. 113: Ἐπικολλημένο ἀντίγραφο συνοδικοῦ γράμματος ποὺ συντάχθηκε τὸν Σεπτέμβριο Ἰνδικτιῶνος ιδ', ἐπὶ πατριαρχίας Ἰωακείμ. Ἀναγγέλλεται ἡ ἐκλογὴ τοῦ μητροπολίτη Κορυτσᾶς Δωρόθεου στὸ θρόνο Ἰκονίου, μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἀγαθαγγέλου. Ὑπογράφουν: ὁ Κυζίκου Νικόδημος, ὁ Μελινίκου Προκόπιος, ὁ Δεβρῶν καὶ Βελεσῶν Ἀνθιμος, ὁ Χαλκηδόνος Καλλίνικος, ὁ Μηθύμνης Νικηφόρος, ὁ Σάμου Γαβριήλ, ὁ Σερρῶν Ναθαναήλ, ὁ Μεγλενῶν Καλλίνικος, ὁ Λιτίτζης Ἰγνάτιος.
15. σ. 115: Καταχωρίζεται πίνακας 122 οἰκογενειῶν (1884) ποὺ πληρώνουν τὸ «ἐτήσιον κανονικὸν» στὸν ίερέα. Διαιροῦνται σὲ τρεῖς κατηγορίες:
43	οἰκογένειες	τῆς Α'	κατηγορίας	×	15	γρόσια
50	»	»	B'	»	10	»
29	»	»	Γ'	»	8	»
16. σ. 116: Κανονισμὸς πληρωμῆς γιὰ τὴν τέλεση μυστηρίων.
17. σ. 117: Ἐπικολλημένος κατάλογος ἐράνου ποὺ διενήργησε ἡ Ἐφορεία γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ σχολείου (10.10.1879).
18. σ. 120: Ἐπικολλημένη ἐγκύκλιος τοῦ μητροπολίτη Ἰκονίου Προκοπίου (10.8.1914), μὲ τὴν δόπια γνωστοποιεῖ στὶς δημογεροντίες καὶ στοὺς ίερεῖς τῆς ἐπαρχίας του τὴν κήρυξη γενικῆς ἐπιστράτευσης. Συνιστᾶ σὲ ὅλους φρόνηση καὶ ὑπακοή.
19. σ. 122: Ἐπικολλημένο πωλητήριο μύλου. Ἀγοραστὴς ἡ ἐκκλησία τῆς κοινότητας.
20. σ. 123: Συμβόλαιο τοῦ Συμεὼν Ζαφειρόπουλου γιὰ τὴν ὑδροδότηση τοῦ χωριοῦ.
21. σ. 124: Ἐπικολλημένο δθωμανικὸ ἔγγραφο ποὺ ἀφορᾶ συμβιβασμὸ ἀντιδίκων γιὰ ἔξυβριση. Στὴν περίπτωση ἀποδεδειγμένης παράβασης τῆς συμφωνίας ὁ παραβάτης ὑποχρεώνεται νὰ πληρώσει στὸ σχολεῖο τῶν χριστιανῶν 3 χρυσὲς λίρες.
22. σσ. 144-146: Περιεχόμενα τοῦ κώδικα.

B: Δίφυλλο λυτὸ ἔγγραφο, ποὺ εἶναι λογοδοσία τοῦ ταμία τῆς Ἐφορείας (6.8.1904).

Προέλευση: Δωρεὰ Λάζαρου Χατζηφιλιππίδη (1960).

1874-1925

0,49×0,35

18/41 ΣΙΛΑΤΑ

I-IV+798 σ.

Περιεχόμενα: διαθῆκες, προικοσύμφωνα, πωλητήρια, ἐξοφλητικά, ἔνοικιάσεις, διανομὲς κληρονομιᾶς, ἀπογραφὲς περιουσιῶν, συμφωνητικά, κανονισμοὶ κοινότητας, διορισμοὶ δασκάλων, ἴερέων, ἐγκατάσταση προσφύγων ἀπὸ τὰ Σίλατα στὴν Ἐλλάδα (1925).

Α: Κώδικας γραμμένος Ἑλληνικὰ καὶ τουρκικὰ μὲ Ἑλληνικοὺς χαρακτῆρες. Στὰ φύλλα του ἔχουν ἐπικολληθεῖ καὶ λυτὰ ἔγγραφα γραμμένα τουρκικὰ μὲ ἀραβικοὺς χαρακτῆρες. Κατάσταση καλή. Ἡ στάχωση προστατεύεται μὲ μεταλλικὲς γωνίες. Στὸ πρόσθιο μέρος τῆς ὑπάρχει ἑτικέτα: «Κώδηξ τῆς Ζήλας διὰ τὰς διαθῆκας», καὶ στὸ ἐσωτερικό τῆς ἔχει κολληθεῖ εἰκονογραφημένο χαρτὶ (0,285×0,205), ποὺ στὸ πάνω μέρος του φέρει τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀγίου Γεωργίου καὶ: «Ως τῶν αἰχμαλώτων δὲ ἐλευθερωτὴς καὶ τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστής, ἀσθενούντων ἵατρός, βασιλέων ὑπέρμαχος, Τροπαιοφόρε Μεγαλομάρτυς Γεώργιε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν». Στὸ κάτω μέρος τῆς χάρτινης εἰκόνας ὑπάρχει ἡ παράσταση τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Γεωργίου στὰ Σίλατα καὶ ἡ ἐπιγραφή: «Ο EN ΖΙΛΗ (ΣΥΛΑΤΑ) ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΟΣ ΝΑΟΣ (1080) ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ο ΝΥΝ ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΘΕΙΣ (1907)». Ἔντυπη ἀρίθμηση σελίδων 1-797. Σελίδες λευκές: IV, 3, 4, 11, 19, 22, 37, 198, 260 καὶ 305-789. Στὸ παράφυλλο τῆς στάχωσης ἐπικολλήθηκε ἔγγραφο γραμμένο στὴν τουρκικὴ γλώσσα μὲ ἀραβικοὺς χαρακτῆρες «civar Zile karyesi hristiyani raiyet ihtiyarisine... 1218». Σφραγίδες:

α) Στρογγυλή· διάμετρος 0,035. «Η EN ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΑΤΕΝΩΝ ☆ ΟΙ 12 ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ☆».

β) Στρογγυλή· διάμετρος 0,040. «ΤΟΠΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΝΕΩΝ ΣΥΛΛΑΤΩΝ». Στὸ κέντρο: «EN KARVIA XALKIDIKH 1925».

γ) Στρογγυλή· διάμετρος 0,042· διαιρεῖται σὲ τέσσερα μέρη: «ΕΠΑΡΧΙΑ ΕΙΚΟΝΙΟΥ ΧΩΡΙΟΝ ΖΗΛΕ 1849». Στὸ κέντρο ὑπάρχει ἡ παράσταση τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου καὶ τῆς Ἁγίας Ἐλένης.

δ) Στρογγυλή· διάμετρος 0,040· διαιρεῖται σὲ τέσσερα μέρη «ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΕΙΚΟΝΙΟΥ ΧΩΡΙΟΝ ΖΗΛΕ 1849». Στὸ κέντρο παράσταση τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου.

ε) Στρογγυλή· διάμετρος 0,42. «ΕΠΑΡΧΙΑ ΙΚΟΝΙΟΥ ΧΩΡΙΟΝ ΖΗΛΑΙ 1849». Στὸ κέντρο παράσταση τοῦ Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου.

στ) Στρογγυλή· διάμετρος 0,038. «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΕΩΝ ΣΥΛΛΑΤΩΝ». Στὸ κέντρο σταυρός.

1. σ. II: Σημείωμα (12.8.1963) τοῦ δωρητῆ Περικλῆ Χατζηφιλιππιάδη σχετικὰ μὲ τὴν κατάθεση τοῦ κώδικα στὸ ἀρχεῖο τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.

2. σ. III: «Κώδηξ τῆς κοινότητος τοῦ χωρίου Σύλλατα ὑποκειμένου εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ 'Αγίου Ἰκονίου' ἀφιερώθη αὐτῇ ὅπως ἀποκλειστικῶς ὁδε καταγραφθῶσιν τὰ ἵσα καὶ ὅμοια τῶν προτωτύπων ἐκάστης διαθήκης πρὸς ἀποφυγὴν κτηλήδος καὶ ὑποψίας καὶ εὐτελοῦς ἐνεργείας τῆς θελήσεως τῶν διαθέτων ... κτλ... κτλ... 'Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1874 'Ιουλίου 20 φέρων αὗξων ἀριθμῶν σελλίδων ἐπτακόσια ἐννεκήκοντα ἐπτὰ προσφέρθη δωρεὰν παρὰ τοῦ φιλογενεστάτου καὶ Ἀξιοτίμου συμπατριώτου Λουκᾶ Γιάννη Μενετζόγλου Μπακάλη ἐν Γαλατᾷ χρηματίσαντα, πρὸς αἰώνιον Μνημόσυνον τῆς παρελθούσης καὶ μελλούσης γενναιᾶς αὐτοῦ· εἴθε καὶ οἱ υἱοί του καὶ τὰ ἐγκονά του νὰ μιμιθῶσιν τὰ καλὰ καὶ γενναιόδωρα ἔργα αὐτοῦ, καὶ φανῶσιν χρήσιμοι καὶ εἰς ὅλα ἄξιοι καὶ καλοὶ συμπατριῶται τῆς Σύλλατας· εἴθε· εἴθε, καὶ ἀμήν ἀμήν».
3. σσ. 1-2: «Παντὶ τῷ ἀνθρώπῳ πρόκειται ἅπαξ ἀποθανεῖν. Ἀγαθάγγελος ἐπιβεβαιοῦ». Κανονισμὸς γιὰ τὴ σύνταξη διαθήκης. ('Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1874, 'Ιουλίου 20). 'Ο παραβάτης ὑποχρεώνεται νὰ πληρώσει 20-50 δθωμανικὲς λίρες στὴν ἐκκλησίᾳ ἥ στὸ σχολεῖο. 'Ο κανονισμὸς ὑπογράφεται ἀπὸ ἐφόρους τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει κοινότητας Σιλάτων.
4. σσ. 5-27: Συμβόλαια, πωλητήρια, διαθῆκες κλπ. Τὰ περισσότερα ἔχουν συνταχθεῖ στὰ Ἑλληνικά.
5. σσ. 28-29: «Κανονισμὸς συντεταγμένος κατὰ τὴν ὁγδόην Δεκεμβρίου τοῦ 1879 ἔτους διὰ τὴν ἐφορίαν τοῦ χωρίου Σύλλατας, ὅστις καὶ ἐπικυρώθη παρὰ τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ 'Αγίου Ἰκονίου Γέροντός μας κ.κ. 'Αγαθαγγέλου». Περιλαμβάνει 19 ἀρθρα. 'Υπογράφεται ἀπὸ τοὺς ἐφόρους.
6. σ. 30: «Ἐνταῦθα καταχωρεῖται ἡ διαιρεσις τῆς Χώρας μας εἰς δύο 'Ενορίας ἔξ ὧν ἡ μὲν ἐστὶ τοῦ παπᾶ Διονυσίου ἡ δὲ τοῦ παπᾶ Μακαρίου αὗτη ἀναλόγως τῆς καταστάσεως ἐκάστης διαιρεῖται εἰς 5 τάξεις ἵνα πληρώνῃ ἐτήσιον μισθὸν ἢτοι αἱ μὲν πρῶται οἰκίαι νὰ πληρώνωσι 35 γρ., αἱ Β^αἱ ἀνὰ 30 γρ., αἱ Γ^αἱ ἀνὰ 22 γρ. αἱ δὲ Δ^αἱ 12 γρ. αἱ δὲ Ε' ἀνὰ 8 γρ. Τῇ 1880ῷ τῇ 4ῃ Φεβρουαρίου». 'Ακολουθεῖ ὀνομαστικὴ κατάταξη τῶν οἰκογενειῶν. Συνοπτικὰ ἡ ἐνορία τοῦ παπᾶ Διονυσίου περιλαμβάνει:

20	οἰκογένειες	Α'	κατηγορίας	\times	35	γρόσια
8	»	Β'	»	\times	30	»
15	»	Γ'	»	\times	22	»
12	»	Δ'	»	\times	12	»
6	»	Ε'	»	\times	8	»

’Αντίστοιχα ή ἐνορία τοῦ παπᾶ Μακαρίου περιλαμβάνει:

20	οἰκογένειες	Α'	κατηγορίας	×	35	γρόσια
8	»	Β'	»	×	30	»
15	»	Γ'	»	×	22	»
13	»	Δ'	»	×	12	»
6	»	Ε'	»	×	6	»

’Ανάλογα μὲ τὴν οἰκονομική τους κατάσταση, «διὰ γάμον ὅσοι ἐπλήρων 35 γρόσια διὰ τὴν χαρὰν νὰ δώσουν 45 γρόσια. Ὁσοι ἐπλήρων 30 καὶ 22 γρόσια νὰ δώσουν 30 καὶ ὅσοι ἐπλήρων 12 καὶ 8 νὰ δώσουν 25 γρόσια. Διὰ βάπτισιν κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν πτωχοὶ καὶ πλούσιοι εἰς τοὺς ἵερεῖς 8 εἰς τὴν ἐκκλησίαν 5 γρόσια. Διὰ θάνατον ὅσοι ἐπλήρων 35 καὶ 30 γρόσια νὰ δώσουν 15. Ὁσοι ἐπλήρων 22 καὶ 12 νὰ δώσουν 10 γρόσια καὶ ὅσοι ἐπλήρων 8 νὰ δώσουν 5 γρόσια. Περὶ ἀμώμου = 100 παράδεις εἰς τοὺς ἵερεῖς καὶ 60 παράδεις εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Διὰ Σαρανταλείτουργον 10 γρόσια. Διὰ Εὐχέλαιον ἀνὰ 3 γρόσια εἰς κάθε παπὰ καὶ διὰ Τετραευαγγέλιον ἀνὰ 7½ γρόσια εἰς κάθε παπᾶ».

7. σσ. 31-32: «Κανονισμὸς συνταχθεὶς παρὰ τῆς αὐτόθι Σ. Ἐφορίας περὶ τῶν ἡθῶν καὶ ἔθιμων τῆς ἐν Ἐπαρχίᾳ Ἰκονίου χῶρας ἡμῶν Ζήλλης. Τῷ 1897 τῆς 20 Σεπτεμβρίου».
8. σσ. 33-95: Πωλητήρια, διαθῆκες, ἔνθετοι τίτλοι ὁθωμανικοῦ κτηματολογίου, καταγραφὴ περιουσιῶν μετὰ θάνατον κλπ. Στὴ σ. 91 ἔχει ἐπικολληθεῖ ἀσυμπλήρωτο στέλεχος πιστοποιητικοῦ βαπτίσεως· προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τῶν «Δώδεκα Ἀποστόλων τῆς Ζήλλης».
9. σ. 96: «Ἐνταῦθα γενομένης τῆς διανομῆς εἰς δύο ἐνορίας οἱ κάτωθι γεγραμμένοι συνέπεσον εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ π.π. Διονυσίου. Τῷ 1891 τῇ 9ῃ Φεβρουαρίου.

$$\begin{aligned}
 \text{Τμῆμα } \text{Α}' \times 25 \text{ γρόσια} &= 13 \text{ οἰκογένειες} \\
 » \quad \text{B}' \times 20 \quad » &= 12 \quad » \\
 » \quad \text{Γ}' \times 15 \quad » &= 15 \quad » \\
 » \quad \Delta' \times 12 \quad » &= 15 \quad » \\
 » \quad \text{Ε}' \times 10 \quad » &= 14 \quad »
 \end{aligned}$$

Γάμος Τμῆματος Α': Τὰ ἄνωθι εἰς Α^{ον} τμῆμα καταχωρημένα ὀσπῆτια ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσωσι ἐκατὸν εἴκοσι γρόσια εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐκ τῶν ὁποίων τὰ τεσσαράκοντα θὰ δοθῶσιν εἰς τὸν ἱερέα τῆς ἐνορίας τοῦ τελοῦντος τὸ μυστήριον. Γάμος Τμῆματος Β': 100 γρόσια εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ 30 εἰς τὸν ἱερέαν. Γάμος τοῦ Γ', Δ' καὶ Ε' Τμῆματος: 80 γρόσια εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ 25 ἡ Γ' τάξι εἰς τὸν ἱερέα· αἱ Δ' καὶ Ε' 20 γρόσια. Ὁσάκις προσκαλοῦνται εἰς τὰς στέψεις οἱ δύο ἱερεῖς τότε εἰς τὰ ἄνω κανονικὰ θὰ προστίθενται ἔτι ἀνὰ δέκα γρόσια. Βάπτισμα, διὰ ὄλας τὰς τάξεις: ‘Ο ἀνάδοχος πληρώνει εἰς τὸν ἱερέα 8 γρόσια

καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν 5. Διὰ τὸ λείψανον: Αἱ Α' καὶ Β' τάξεις θὰ πληρώνουν 20 γρόσια εἰς τὸν ἵερα, αἱ Γ' καὶ Δ' 15 καὶ ἡ Ε' 10. Μνημόσυνο: 4 γρόσια ὅλοι γενικῶς ἐκ τῶν ὁποίων 100 παράδεις θὰ δοθῶσιν εἰς τοὺς ἵερεῖς. Σαρανταλείτουργο: 10 γρόσια εἰς τὸν παπᾶ. Τετραευαγγέλιον: ἀνὰ 5 γρόσια εἰς κάθε ἵερα. Εὐχέλαιο: ἀνὰ τρία γρόσια».

10. σ. 97: «Ἐνταῦθα γενομένης τῆς διανομῆς εἰς δύο ἐνορίας οἱ κάτωθι γεγραμμένοι συνέπεσον διὰ κλήρου εἰς τὸν π.π. Ἰωάννην Χ" Σταύρου. Τῷ 1890 τῇ 9ῃ Φεβρουαρίου».

$$\begin{array}{rcl} \text{Α}' \times 25 \text{ γρόσια} & = & 13 \text{ οἰκογένειες} \\ \text{Β}' \times 20 & = & 12 \\ \text{Γ}' \times 15 & = & 15 \\ \text{Δ}' \times 12 & = & 15 \\ \text{Ε}' \times 10 & = & 14 \end{array}$$

Ακολουθοῦν οἱ εἰσφορὲς γιὰ τὴν τέλεση τῶν μυστηρίων.

11. σσ. 98-155: Συμφωνητικά, ἀγορές, πωλητήρια, διαθῆκες κλπ.

12. σ. 156: Ἀπογραφὴ τῶν σπιτιῶν τῆς ἐνορίας τοῦ παπᾶ Διονυσίου.

$$\begin{array}{rcl} \text{Α}' \text{ τάξη} \times 20 \text{ γρόσια} & = & 28 \text{ σπίτια} \\ \text{Β}' \quad » \times 15 & = & 17 \\ \text{Γ}' \quad » \times 10 & = & 16 \\ \text{Δ}' \quad » \times 5 & = & 12 \end{array}$$

«Διὰ γάμον θὰ πληρώνουσιν ὅπως εἶναι καταγεγραμμένον εἰς τὴν 96ην σελίδα τοῦ κώδικος. Διὰ τὸ βάπτισμα ὁ ἐκτελῶν τὸ μυστήριον νουνὸς εἰς τὸν ἵερα 6 γρόσια, εἰς τὴν ἐκκλησίαν 5 γρόσια, εἰς τοὺς κανδηλανάπτας ἀνὰ 1 γρόσι. Ο γονεὺς τῶν τέκνων 5 εἰς τὸν ἵερα τῆς ἐνορίας των. Διὰ τὸ ἄμωμον 4 γρόσια ἐκ τῶν ὁποίων 100 παράδεις λαμβάνει ὁ ἵερεύς. Διὰ Σαρανταλείτουργο καὶ Τετραευαγγέλιον 10 γρόσια. Διὰ Εὐχέλαιο νὰ δίδωσιν 3 γρόσια εἰς τὸν ἵερα».

13. σ. 157: Ἀπογραφὴ τῆς ἐνορίας τοῦ παπᾶ Ἰωάννου:

$$\begin{array}{rcl} \text{Α}' \text{ τάξη} \times 20 \text{ γρόσια} & = & 28 \text{ σπίτια} \\ \text{Β}' \quad » \times 15 & = & 17 \\ \text{Γ}' \quad » \times 10 & = & 16 \\ \text{Δ}' \quad » \times 5 & = & 12 \end{array}$$

14. σσ. 158-167: Πωλητήρια, διαθῆκες, ἀπογραφὲς περιουσιῶν μετὰ θάνατο κλπ.

15. σσ. 168-169: Ἀπογραφὴ τῶν οἰκογενειῶν κατὰ τάξεις, σύμφωνα μὲ τὸ ποσὸ ποὺ πληρώνουν στὸν ἵερα (1η Σεπτεμβρίου 1897).

$$\begin{array}{rcl} \text{Α}' \text{ τάξη} \times 13 \text{ γρόσια} & = & 32 \text{ οἰκογένειες} \\ \text{Β}' \quad » \times 10 & = & 35 \\ \text{Γ}' \quad » \times 7 & = & 41 \end{array}$$

$$\begin{array}{rccccc} \Delta' & » & \times & 4 & » & = 31 & » \\ E' & » & \times & 2\frac{1}{2} & » & = 10 & » \end{array}$$

16. σσ. 171-177: Πωλητήρια, διαθῆκες, συμφωνητικά κλπ.
17. σσ. 178-181: Συμβόλαια διδασκάλων, σύσταση ἐπιτροπῆς (ἐφοροεπιτροπὴ) γιὰ τὴ διαχείριση τῆς σχολῆς.
18. σσ. 182-183: Πωλητήρια.
19. σσ. 184-185: Σύσταση ἐπιτροπῆς (Δημογεροντία), ἡ ὅποια θὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὶς πολιτικὲς ὑποθέσεις τῆς κοινότητας.
20. σσ. 186-298: Συμβόλαια, πωλητήρια, διαθῆκες, προικοσύμφωνα, καταγραφὲς περιουσιῶν μετὰ θάνατον κλπ. Στὶς σελίδες αὐτὲς περιλαμβάνονται οἱ Κανονισμοὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἔτους 1919-20 (σ. 287) καὶ τοῦ 1920-1921 (σ. 288).
21. σ. 299: Καταχώριση δύο ἐγγράφων σχετικῶν μὲ τὴν παράδοση ἰερῶν σκευῶν καὶ εἰκόνων στὸ Ταμεῖο Ἀνταλλαξίμων Κοινοτικῶν καὶ Κοινωφελῶν Περιουσιῶν (1933).
22. σσ. 301-304: Ἰστορία τοῦ χωριοῦ Σίλατα.
23. σσ. 790-791: «Τὸ ἀντίτυπον τοῦ καταλόγου τῆς συνδρομῆς καὶ τῶν συνδρομητῶν τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Σχολῆς».
24. σσ. 792-797: Περιεχόμενα τοῦ κώδικα.
- Προέλευση: Δωρεὰ Περικλῆ Χατζηφιλιππιάδη (1962).

19/14 ΣΚΟΠΗ 14

1856-1923 0,28×0,20 350 σ.

Μητρῶο βαπτίσεων, θανάτων. Βιβλίο πρακτικῶν δημογεροντίας.

A: Κατάστιχο χαρτόδετο μὲ δερμάτινη ράχη. Κατεστραμμένη στάχωση. Ὁ κώδικας εἶχε διπλὴ χρήση: ἀπὸ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ ἦταν βιβλίο καταχώρισης βαπτίσεων καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἔξωφυλλο (δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερὰ) ἀποτελοῦσε βιβλίο πρακτικῶν τῆς ἐκκλησίας. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸς εἶχε πολλὲς ἀριθμῆσεις τῶν σελίδων του: α) 1-16 σ., β) 1-64 σ. καὶ γ) 1-28 σ. Ἐνοποιήσαμε τὴ σελιδαρίθμηση (1-350 σ.). Τὰ τελευταῖα ὅμως 14 φύλλα (σσ. 321-348 στὴ δικῇ μας σελιδαρίθμηση), καθὼς εἶναι ἀντίστροφα γραμμένα —εἶναι τὰ πρακτικὰ τῆς δημογεροντίας τοῦ χωριοῦ—, περιγράφονται ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν τελευταία σελίδα τοῦ κώδικα 348 καὶ προχωρώντας πρὸς τὰ ἀριστερά. Σελίδες λευκές: 2, 65, 67, 69, 71, 73, 74, 76, 78, 209-237, 241, 242, 246, 250-320, 323, 324, 328, 329, 331, 333, 343-345, 347, 349.

1. σ. 1: Χρονικὸ ποὺ ἀναφέρεται στὴν ἐπισκευὴ τῆς ἐκκλησίας τῆς Κοίμησης τῆς Θεοτόκου· ὑπογράφεται ἀπὸ τὸν παπᾶ Πρόδρομο Οἰκονόμο. Ἡ ἐπισκευὴ τοῦ ναοῦ ἀρχισε τὴν 1η Μαΐου 1885 ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ σουλτάνου Χαμῆτ Χὰν καὶ ἐπὶ πατριαρχίας τοῦ Ἰωακεὶμ Δ'. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ, μὲ τὴν παρακίνηση τῶν προεστῶν Οὐτζούζ ὁγλοῦ Χα" Στεφάνου, Καζάκογλου Ἰωάννου, Γελεγέν δόγλοῦ Ἰακώβου κλπ., ἐπιδιόρθωσαν τὴ σκεπὴ καὶ τὸ νάρθηκα. Τὸν ἐπόμενο χρόνο, στὰ μέσα Μαρτίου 1886, χτίστηκε τὸ καμπαναριό. Μάστορες ἦταν ὁ Γιώργης Παπα-Παυλήγολου καὶ ὁ Πρόδρομος ἀπὸ τὰ Στέφανα.
2. σσ. 3-208: Καταχωρίσεις βαπτίσεων. Τὸ σύνολο τῶν καταχωρίσεων διαιρεῖται σὲ δύο μέρη. Τὸ πρῶτο (σσ. 3-79) ἀρχίζει ἀπὸ τὴν 1η Φεβρουαρίου 1856 καὶ τελειώνει στὶς 15 Σεπτεμβρίου 1892. Στὸ μέρος ὅμως αὐτὸ καταχωρίζονται ἀναδρομικὰ καὶ βαπτίσεις ποὺ τελέστηκαν πολὺ παλαιότερα. Ἡ ἀρχαιότερη χρονολογία βάπτισης εἶναι: 14 Σεπτεμβρίου 1784 (σ. 11). Οἱ βαπτίσεις αὐτὲς προφανῶς καταγράφηκαν τὸ 1856 στὸν κώδικα ποὺ περιγράφουμε, ἀπὸ κάποιον ἄλλο κώδικα. Στὴ σ. 80 καταχωρίζεται τὸ ἔξῆς σημείωμα τοῦ παπᾶ Νικόλα: «Στὸν κώδικα τοῦ παπᾶ Προδρόμου ἔχω 7 βαπτίσεις. Στὸ ἀντικρινὸ μέρος τὶς βάλαμε σὲ τάξη σπίτι-σπίτι. Τῇ 24ῃ Μαΐου 1892/93. Ὁ ἐφημέριος Σινάνογλου παπᾶ Νικόλαος». Ἔννοεῖ ὅτι στὶς σελίδες ποὺ ἀκολουθοῦν (σσ. 83-207) καταχωρίζει τὶς βαπτίσεις κάθε οἰκογένειας σὲ ξέχωρες σελίδες. Τὸ δεύτερο αὐτὸ μέρος τῶν καταχωρίσεων ξεχωρίζει ἀπὸ τὸ πρῶτο μὲ ἔνα φύλλο ποὺ ζωγράφισε ὁ παπᾶ Νικόλαος Χα" Δημητρίου. Στὸ πάνω μέρος, ἀνάμεσα σὲ δύο ἔξαπτέρυγα, ὑπάρχει μία κολυμβήθρα μὲ σταυρό. Ἀκολουθεῖ ἡ ἐπιγραφή: «Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου. Παναγία ἐκλήσαμηζῆν Κώδικασι Ἰσκόπιτε τογὰν τζοτζουκλαρήν καγιτλαρῆ. Τῇ: 20: Μαΐου 1893. Ἐφημέριος Παπᾶ Νικόλας» (Κώδικας τῆς ἐκκλησίας μας. Καταχώριση τῶν γεννήσεων). Στὸ κάτω μέρος τῆς σελίδας εἶναι ζωγραφισμένος ἔνας κώδικας ἀνοικτὸς καὶ δίπλα του τὸ χέρι ἐνὸς γραφέα. Στὶς 126 σελίδες τοῦ δεύτερου μέρους τῶν καταχωρίσεων ἀπογράφονται κατὰ οἰκογένεια οἱ βαπτίσεις ποὺ τελέστηκαν ἀπὸ τὸ 1893 ὥς τὶς 11 Φεβρουαρίου 1923 (σ. 189). Οὐσιαστικὰ ἀπογράφονται οἱ βαπτίσεις 64 οἰκογενειῶν, καθὼς 52 οἰκογένειες δὲν ἀπέκτησαν παιδί.
3. σσ. 238-240: Συγκεντρωτικὸς πίνακας τῶν 64 οἰκογενειῶν ποὺ βάπτισαν τὰ παιδιά τους καὶ οἱ βαπτίσεις τῶν ὁποίων καταγράφηκαν στὶς προηγούμενες σελίδες τοῦ κώδικα (83-207).
4. σσ. 243-245: Καταγραφὴ θανάτων (3 Ὁκτωβρίου 1903 ὥς 6 Μαρτίου 1915). Σὲ στῆλες ἐγγράφεται ἡ ἡμερομηνία θανάτου, ὅνομα καὶ ηλικία τοῦ θανόντα. Στὰ 12 αὐτὰ χρόνια ἀπογράφονται 66 θάνατοι.
5. σσ. 247-249: Ἡμιτελῆς κατάλογος οἰκογενειῶν ποὺ βάπτισαν τὰ παιδιά τους μετὰ τὸ 1856. Περιλαμβάνει 44 ὀνόματα.

6. σ. 348: Ἀνυπόγραφο πρακτικὸ κοινότητας (1 Ιανουαρίου 1856), στὸ ὅποιο καθορίζονται τὰ ποσὰ ποὺ εἰσπράττει ἡ κοινότητα γιὰ τὴν Ἐκκλησία, τὸ σχολεῖο καὶ τὸ ταμεῖο τῶν φτωχῶν ἀπό:
- α) Στεφάνωμα. 10 γρόσια γιὰ τὴν ἐκκλησία, 10 γιὰ τὸ σχολεῖο, 5 γιὰ τὸ ταμεῖο τῶν φτωχῶν.
 - β) Ἀποφοίτηση. "Οταν ἔνα παιδὶ τελειώσει τὸ κοινό (=σχολεῖο), θὰ δώσει ἀνάλογα μὲ τὴ φορολογικὴ κατηγορία τῆς οἰκογένειάς του α' (ἀλλὲ) 120, β' (ἐβσάτ) 80, γ' (ἐτνά) 40 παράδεις.
 - γ) Ταξίδια. "Οποιος πηγαίνει στὴν Πόλη πληρώνει 1 γρόσι, ἐνῶ ἐπιστρέφοντας 5. "Οταν μεταβαίνει στὰ Ἱεροσόλυμα, 25 γρόσια.
 - δ) Κηδεία. Ἡ ἐκκλησία εἰσπράττει 5 γρόσια.
 - ε) Ἀγοραπωλησία. Ἡ κοινότητα εἰσπράττει 2% ἀπὸ τὸν πωλοῦντα καὶ 5 γρόσια ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ ἀπὸ τὸν ἀγοραστή. Στὴν περίπτωση ὅμως ποὺ οἱ συναλλασσόμενοι εἶναι ἄποροι δὲν πληρώνουν τὰ παραπάνω ποσοστά.
7. σ. 342: Διακανονισμὸς κληρονομιᾶς. Ὑπογράφουν 4 μάρτυρες (23 Φεβρουαρίου 1857).
8. σ. 341: Πενταετὲς συμβόλαιο τοῦ παπᾶ Προδρόμου, στὸ ὅποιο ὁρίζεται ὁ ἐτήσιος μισθός του σὲ 3.000 γρόσια. 1.300 γρόσια πληρώνεται ως παπᾶς καὶ 1.700 ως διδάσκαλος. Ὑποχρεώνεται νὰ δίνει ἐπὶ δύο χρόνια ἀπὸ τὸ μισθό του ἐπίδομα (100 γρόσια) στὸν προκάτοχό του παπὰ Βασίλη. Ὁ παπὰ Πρόδρομος ὑπογράφει ὅτι δίνει 500 γρόσια τὸ χρόνο στὸν παπὰ Βασίλη. Ἀκολουθοῦν 12 ὑπογραφὲς δημογερόντων.
9. σ. 340: Πρακτικὸ στὸ ὅποιο ὁρίζονται τὰ εἰσοδήματα τῆς κοινότητας, προκειμένου νὰ ἔξασφαλιστεῖ ὁ μισθὸς τοῦ παπᾶ Προδρόμου (1 Μαρτίου 1864).
10. σσ. 339-338: Καταχωρίζεται τροποποιημένος καὶ ἀναλυτικότερος κανονισμὸς τῶν εἰσοδημάτων τῆς ἐκκλησίας. Προστίθενται καὶ ἄλλες ὑποχρεώσεις τῶν πιστῶν, π.χ. δίσκος γιὰ τὰ Φῶτα καὶ τὸ Πάσχα, δῶρα τῶν μαθητῶν στὸ δάσκαλο κατὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Πάσχα κλπ. Ὁ κανονισμὸς αὐτὸς καταργεῖται.
11. σ. 337: Πρακτικὸ στὸ ὅποιο ὁρίζεται ὁ μισθὸς τοῦ παπᾶ Προδρόμου σὲ 100 μετζήτια (ἀτὶκ πιὰς μετζήτ), πρὸς 20 γρόσια τὸ μετζήτι (1 Μαρτίου 1880). Τὸ πρακτικὸ αὐτὸ ἀκυρώνεται.
12. σσ. 336-334: Πρακτικὸ κατάργησης ὁρισμένων ἐθίμων τοῦ γάμου (20 Νοεμβρίου 1878).
- α) Κατὰ τὸν ἀρραβώνα, οἱ προσκεκλημένοι ποὺ θὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ σπίτι τῆς νύφης δὲ θὰ ὑπερβαίνουν τοὺς 20.
 - β) Ὁ ὑποψήφιος γαμπρὸς δὲ θὰ ἐπισκεφθεῖ τὸ σπίτι τῆς νύφης μὲ τὴ δικαιολογία νὰ τὴ δεῖ οὕτε καὶ οἱ συγγενεῖς τῆς νέας θὰ ἐπισκε-

φθοῦν τὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ γιὰ νὰ τὸν γνωρίσουν. Τὰ γλέντια καὶ τὰ φαγοπότια ποὺ γίνονται μ' αὐτὲς τὶς εὔκαιριες καταργοῦνται.

γ) "Οταν στολίζεται ὁ γαμπρὸς δὲ θὰ μοιράζονται γλυκὰ καὶ ξηροὶ καρποί. Στὸ συγκεντρωμένο κόσμο θὰ προσφέρεται μόνο καφές, ρακὶ ἥ κρασί.

δ) Τὸ ἴδιο ἵσχυει καὶ γιὰ τὸ σπίτι τῆς νύφης.

ε) Δὲ θὰ γίνουν τραπέζωματα στοὺς συγγενεῖς τοῦ γαμπροῦ ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τῆς νύφης ἥ ἀντίστροφα. Ἐπίσης δὲ θὰ παρατεθεῖ τραπέζι στὸν κουμπάρο.

στ) "Οταν πηγαίνουν γιὰ νὰ πάρουν τὸν κουμπάρο ἥ τὴ νύφη στὴν ἐκκλησία, αὐτὸς θὰ γίνεται χωρὶς τὴ συνοδεία ὅργάνων.

ζ) Στὸ γαμπρό, ἀντὶ τοῦ καθιερωμένου μπόγου μὲ δῶρα, θὰ προσφερθεῖ ἔνα δῶρο ἀξίας 50-150 γροσίων· στὴ μάνα καὶ στὸν πατέρα τοῦ γαμπροῦ ἀντίστοιχα πετσέτα προσώπου καὶ μανδήλα. Στὰ ἀδέλφια καὶ τοὺς λοιποὺς συγγενεῖς δὲ θὰ δοθεῖ κανένα δῶρο.

η) Ὁμοίως καταργοῦνται τὰ δῶρα πρὸς τὸν κουμπάρο καθὼς καὶ ἡ ὑποχρέωση τοῦ τελευταίου πρὸς τὴ νύφη. Ὁ κουμπάρος πληρώνει μόνο στὸν παπὰ 5 γρόσια, ὅταν διαβάζονται τὰ ροῦχα τῆς νύφης, καὶ λαμβάνει ὡς δῶρο μιὰ πετσέτα προσώπου ἀπὸ τὴ μεριὰ τῆς νέας.

θ) Τὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ θὰ προσφέρει στὴ μελλόνυμφη μιὰ φορεσιά. Στὴν περίπτωση ποὺ ἀδυνατεῖ, ὁ γαμπρὸς χρεώνεται στὴ νύφη μὲ διμόλιγο 600 γροσίων.

ι) Ἡ νύφη προικίζεται ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῆς ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκομική τους κατάσταση. Ἀπαραιτήτως ὅμως πρέπει νὰ ἔχει πέντε ἀλλαξιές.

ια) Στὸ τραπέζι τοῦ γάμου παρευρίσκονται μόνο οἱ προσκεκλημένοι.

ιβ) Ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ γάμου ἥ τοῦ ἀρραβώνα δὲν πρέπει νὰ ἀφαιροῦνται κουτάλια, πιρούνια, πετσέτες κλπ., μὲ τὴ δικαιολογία ὅτι εἶναι γούρι, γιατὶ πρόκειται γιὰ κλοπὴ καὶ ἀντίκειται στοὺς Ἱεροὺς κανόνες τῆς ἐκκλησίας.

ιγ) Ὁ ἀρραβωνιασμένος νὰ μὴν πηγαινοέρχεται στὸ σπίτι τῆς μνηστῆς του οὕτε νὰ διανυκτερεύει ἐκεῖ, γιατὶ ἀπὸ αὐτὸς προέρχονται πολλὰ ἄτοπα.

ιδ) Στὴ μητέρα τῆς μελλόνυμφης δὲ δίνεται δῶρο ἀλλὰ στὴ νουνά της.

ιε) Καταργεῖται τὸ παλιὸ ἔθιμο, κατὰ τὸ δόποιο ὁ ἀῖλακτζῆς (=ἀμισθος κήρυκας) φώναζε δυνατὰ τὰ δῶρα ποὺ προσφέρονταν στὴ νύφη. "Οσοι δίνουν δῶρα στὴ νύφη θὰ τὰ δίνουν τῆς ἴδιας καὶ θὰ πίνουν ἀπὸ τὸ χέρι της ἔνα ποτήρι κρασί.

Ἡ παράβαση τῶν παραπάνω ἀρθρῶν σημαίνει πρόστιμο 100 γροσίων. Ἀκολουθεῖ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ παπᾶ Προδρόμου καὶ 10 προυχόντων.

13. σσ. 332-330: Καταγραφή ιερῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας (17 Φεβρουαρίου 1893).

14. σσ. 327-325: Νέος κανονισμὸς ἐσόδων τῆς ἐκκλησίας (25 Νοεμβρίου 1893).

α) Γάμος ποὺ τελεῖται στὸ χωριό: 30 γρόσια. Δεύτερος ἢ τρίτος γάμος: 30 γρόσια.

β) Γάμος ποὺ τελεῖται στὸ χωριὸ τοῦ γαμπροῦ: 100 γρόσια.

γ) Βάπτιση: 3 γρόσια.

δ) Κηδεία ἐνήλικου: 10 γρόσια.

ε) Κηδεία παιδιοῦ: 5 γρόσια.

Καταργεῖται τὸ γλέντι μετὰ τὸ μυστήριο τοῦ γάμου. Ἐντ' αὐτοῦ εἰσάγονται τὰ ἔξης δοσίματα πρὸς τὴν ἐκκλησία:

α) Ἀπὸ τὰ πρώτης τάξης σπίτια: 150 γρόσια

β) » δεύτερης » : 100 »

γ) » τρίτης » : 50 »

δ) » τέταρτης » : 25 »

Καταργεῖται τὸ γλέντι μετὰ τὸν ἀρραβώνα. Ἐντ' αὐτοῦ κανονίζονται τὰ ἔξης δοσίματα πρὸς τὴν ἐκκλησία:

α) Ἀπὸ τὰ πρώτης τάξης σπίτια: 150 γρόσια

β) » δεύτερης » : 100 »

γ) » τρίτης » : 50 »

δ) » τέταρτης » : 25 »

Ἐντὶ τῶν καθιερωμένων τραπεζωμάτων θὰ προσφέρεται ρακί, κρασί, καφὲς ἢ γλυκό. Τὰ χρήματα ποὺ θὰ εἰσπράττονται σύμφωνα μὲ τὰ παραπάνω ἄρθρα θὰ διατίθενται γιὰ τὴ μόρφωση καὶ ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν, γιὰ τὸ σχολεῖο καὶ τὴν ἐκκλησία. Ἀκολουθοῦν οἱ ὑπογραφὲς τῶν προυχόντων.

15. σσ. 322-321: Νέος κανονισμὸς ἐσόδων τῆς ἐκκλησίας, στὸν ὅποιο ἀλλάζουν τὰ ποσὰ (1 Σεπτεμβρίου 1893). Στὸ περιθώριο τῆς σ. 322 ὑπάρχει ἡ ἔξης σημείωση: «Προσθέτουμε καὶ τὸ ἔξης: 'Ο παπάς, προκειμένου νὰ τελέσει ὅποιαδήποτε ιεροπραξία ἢ νὰ ἐπικυρώσει ἔνα ἔγγραφο, πρέπει νὰ ζητήσει τὴ γνώμη τῆς ἐφορείας'. Υπογράφει ὁ παπᾶς Νικόλαος σὲ ἔνδειξη ὅτι δέχεται.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἰσαὰκ Σινάνογλου (1952).

20/19 ΣΚΟΠΗ

1897

0,25×0,17

96 σ.

*«Μεριδολόγιον» ὅπου καταχωρίζονται οἱ ζωντανοὶ καὶ οἱ πεθαμένοι
64 σπιτιῶν τῆς Σκοπῆς.*

Α: Κατάστιχο έμπορίου. Σελιδαρίθμηση μεταγενέστερη 1-94. Στὴν ἀρχὴν ἔνα φύλλο (α'-β'). Σελίδες λευκές: 65-90. Στὴ σ. α': «ΜΕΡΙΔΑ Ἐντηπώθη
Ἐν Σκοπίῳ τῆς Καισαρείας. ὑπὸ Διδασκάλου Ἰσαὰκ Ἰ. Ἀβρααμίδου. Ἐν
ἔτει Σωτειρείῳ 1897. Ἰανουαρίου. 20».

1. σσ. 1-64: Καταχωρίζονται οἱ ζωντανοὶ καὶ οἱ πεθαμένοι 64 οἰκογενειῶν (χανέδων) τῆς Σκοπῆς. Κάθε σελίδα εἶναι ἀφιερωμένη σ' ἔνα σπίτι. Στὸ πάνω μέρος τῆς σελίδας ἀναγράφεται τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογένειας, π.χ. Σεπετδζόγλου Ἀββραὰμ χανεσὶ (σ. 35). Κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο αὐτὸν ὑπάρχει στὰ ἐλληνικὰ ἡ φράση ὑπὲρ ἐλέους ζωῆς καὶ ἀκολουθοῦν σὲ γενικὴ πτώση τὰ ὄνόματα τῶν ζωντων τῆς οἰκογένειας. Συχνὰ στὸ τέλος ὑπάρχουν προσθήκες ὄνομάτων ποὺ γράφτηκαν μὲ μολύβι ἀπὸ ἄλλο χέρι, μεταγενέστερα. Ἀκολουθεῖ ἡ ἀπογραφὴ τῶν πεθαμένων τῆς οἰκογένειας, οἱ ὅποιοι καταχωρίζονται ἐπίσης σὲ γενικὴ πτώση κάτω ἀπὸ τὴ φράση ὑπὲρ ἀναπαύσεως.

Ἄπὸ ἀρκετὲς μερίδες ζωντανῶν ἔχουν διαγραφεῖ μὲ μολύβι ὁρισμένα ὄνόματα καὶ ἔχουν προστεθεῖ στὴ μερίδα τῶν πεθαμένων, ποὺ σημαίνει ὅτι ἔγινε ἔλεγχος τοῦ μεριδολογίου καὶ διαγράφηκαν ἐκεῖνοι ποὺ στὸ μεταξὺ ἀπεβίωσαν καὶ πέρασαν στὴ μερίδα τῶν πεθαμένων. Δὲ σημειώνεται τὸ ἔτος τῆς ἀναθεώρησης τοῦ μεριδολογίου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ζωντων ἀνὰ οἰκογένεια κυμαίνεται ἀπὸ 5 ἕως 29 ἄτομα. Συνολικὰ καταχωρίσθηκαν 1.112 ὄνόματα ζωντων, ἀν ἔξαιρεθοῦν οἱ διαγραμμένοι.

2. σσ. 91-93: «Τερούνι τεφδερδέ μουκαΐτ ὀλάν χανέ Νόμερολαριδιρ». Κατάλογος τῶν οἰκογενειῶν ποὺ καταχωρίσθηκαν στὶς σσ. 1-64 τοῦ κώδικα.
Προέλευση: Δωρεὰ Ἰσαὰκ Σινάνογλου (1952).

21/11 ΣΤΕΦΑΝΑ

1909-1924

0,27×0,20

164 σ.

Ἐσοδα καὶ ἔξοδα τῆς ἐκκλησίας τῆς Θεοτόκου. Κατάλογος ἴερῶν σκευῶν καὶ εἰκόνων.

Α. Κώδικας μὲ κατεστραμμένη στάχωση. Δίγλωσσος. Σελίδες λευκές: 1,

18-19, 76-164. Σφραγίδα: «ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ». Στὸ κέντρο: δικέφαλος ἀετός.

1. σσ. 2-17: 'Εσοδα καὶ ἔξοδα τῆς ἐκκλησίας τῆς Θεοτόκου τῶν Στεφάνων ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1909 ὡς 6 Ἰουνίου 1911. Στὴν ἀριστερὴ σελίδα καταχωρίζονται τὰ ἔσοδα καὶ στὴ δεξιὰ τὰ ἔξοδα. Τὸ ἄθροισμα κάθε σελίδας μεταφέρεται στὶς ἐπόμενες. Προϋπῆρχε καὶ ἄλλο βιβλίο μὲ ἀριθμὸ 42, δπως ἀναφέρεται, ἀπὸ τὸ ὄποιο ἔγινε ἡ μεταφορὰ στὸ παρὸν ἐσόδων 3.019 γροσίων καὶ ἔξόδων 3.003.
2. σσ. 20-21: 'Ισολογισμὸς γραμμένος στὰ ἑλληνικὰ γιὰ τὸ διάστημα 1 Σεπτεμβρίου - 2 Μαΐου 1911. 'Εσοδα: 6.666,50 γρόσια. 'Έξοδα: 6.656,75. 'Υπόλοιπο: 9,75 γρόσια. Στὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα περιλαμβάνονται καὶ τὰ μεταφερθέντα ἀπὸ τὸ προηγούμενο ὑπ' ἀρ. 42 βιβλίο. Τὸν ἴσολογισμὸν ὑπογράφει ὁ «διαχειρισάμενος» Ἰωάννης Ε. Τζαμκερτένογλου. Τὸν ἐπικυρώνει ὁ Καισαρείας Ἀμβρόσιος.
3. σσ. 22-23: 'Ισολογισμὸς γραμμένος στὰ ἑλληνικὰ γιὰ τὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ 12 Μαΐου - 2 Ὀκτωβρίου 1911. 'Εσοδα: 5.017,50 γρόσια. 'Έξοδα: 4.375,75. 'Υπόλοιπο: 642 γρόσια. 'Επικυρώνεται ἀπὸ τὸν Καισαρείας Ἀμβρόσιο.
4. σσ. 24-72: Λεπτομερὴς καταγραφὴ ἐσόδων καὶ ἔξόδων γιὰ τὸ διάστημα 2 Ὀκτωβρίου 1911 - 2 Αὐγούστου 1924. Περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἔξῆς ἴσολογισμοί: α) σσ. 43-44 μὲ ἡμερομηνίᾳ 23 Μαρτίου 1914. 'Εσοδα: 12.569. 'Έξοδα: 12.020. 'Υπόλοιπο: 549 γρόσια. 'Υπογραφὴ Τζαμκερδάνογλου καὶ Οἰκονόμος Παπὰ Νικόλας. β) σσ. 57-58: 'Ημερομηνίᾳ 10 Ἀπριλίου 1919. 'Εσοδα: 19.909. 'Έξοδα: 20.807. 'Ελλειμμα: 898 γρόσια. γ) σσ. 61-62: 'Ημερομηνίᾳ 28 Φεβρουαρίου 1920. 'Εσοδα: 26.365. 'Έξοδα: 26.410,75. 'Ελλειμμα: 45 γρόσια καὶ 30 παράδες. δ) σσ. 67-68: 'Αθροίζονται τὰ ἔσοδα ἥως τὸν Ὁκτώβριο 1921 (34.110 γρόσια) καὶ τὰ ἔξοδα ἥως τὸν Ἰούλιο (31.329 γρόσια). Τὸ ὑπόλοιπο (2.781 γρόσια) μεταφέρεται στὴ στήλη τῶν ἐσόδων τῆς σ. 69. ε) σσ. 71-72: 'Ημερομηνίᾳ Αὔγουστος 1924. 'Εσοδα: 12.042 γρόσια. 'Έξοδα: 12.330. 'Ελλειμμα: 288 γρόσια. 'Απὸ τὴ μερίδα τῶν ἐσόδων διαφαίνεται ὅτι ἡ κοινότητα τῶν Στεφάνων εἶχε ἔνειτεμένους στὴ Σαμψούντα, οἱ ὄποιοι εἶχαν δημιουργήσει ἐκεῖ ἀδελφότητα καὶ ἔστελναν μεγάλα ποσὰ στὸ διαχειριστὴρὶ ἐπίτροπο.
5. σσ. 72-75: Κατάλογος τῶν Ἱερῶν σκευῶν, ἀμφίων καὶ εἰκόνων τῆς ἐκκλησίας, ποὺ παραδόθηκαν στὸν πρόεδρο τῆς ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς ἐπίσκοπο Γερβάσιο στὶς 6 Ἰουλίου 1924. Μεταφέρθηκαν στὸ μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου (Ζιντζίντερε) γιὰ νὰ σταλοῦν στὴν Ελλάδα μαζὶ μὲ τὶς εἰκόνες τοῦ μοναστηριοῦ.

B: Στὸν κώδικα ὑπάρχουν δύο λυτὰ ἔγγραφα γραμμένα στὰ ὁθωμανικά.

Αφοροῦν τὸν κάλφα τῶν Ἱω. Τσαμκερτένογλου.

1. Ἐπαινος γιὰ τὴν ἐργασία του στὴν τροποποίηση τοῦ Λυκείου Καισαρείας σὲ αἴθουσα τῆς Μ. Ἐθνοσυνέλευσης, ἡ ὁποία, ἔξαιτιας τοῦ πολέμου, εἶχε μεταφερθεῖ στὴν Καισάρεια. 12 Ὁκτωβρίου 1337 (1919). Ὑπογραφή: βουλευτὴς Ἰκονίου, ἐντεταλμένος ἐπὶ τῶν κατασκευῶν.

2. Αἰτηση τοῦ Ἱω. Τσαμκερτένογλου πρὸς τὴ Νομαρχία Καισαρείας. Παρακαλεῖ νὰ τοῦ δοθεῖ ἄδεια ἀσκησης τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἐλευθερίας Εὐδοκιμίδου (1955).

22/42 ΤΑΒΛΟΣΟΥΝ

1807-1922 $0,31 \times 0,21$ 268 σ.

Καταχωρίσεις βαπτίσεων, γάμων, θανάτων, διαθηκῶν. Ἐγκύκλιοι τοῦ μητροπολίτη Καισαρείας Παϊσίου, «Μετάφρασις τοῦ ὑψηλοῦ βερατίου τοῦ χορηγηθέντος ὑπὸ χρονολογίαν 16 Μουχαρρὲμ (1884) τῆς Α.Θ.Π. Ἰωακείμ τῷ Δ΄». Πατριαρχικοὶ πίνακες ἀπὸ 36 μ.Χ. ἕως 1873 κλπ.

Α: Κώδικας δερματόδετος. Στάχωση φθαρμένη. Σελιδαρίθμηση διπλή: ἀπὸ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά: 1-89 καὶ ἀντίστροφα: 1-180. (Ἡ σελίδα 89 ταυτίζεται μὲ τὴν 180· ἀριθμήθηκε δύο φορές). Ἐπειδὴ ἡ διπλὴ σελιδαρίθμηση δημιουργεῖ προβλήματα στὴν περιγραφὴ τῶν περιεχομένων, τὴν ἐνοποιήσαμε συνεχίζοντας ἀπὸ τὴ σ. 89 ὥς τὸ τέλος τοῦ κώδικα (σ. 268). Ἡ περιγραφὴ τῶν περιεχομένων μετὰ τὴ σ. 89 —πρόκειται γιὰ τὶς ἀντίστροφα γραμμένες σελίδες τοῦ κώδικα— γίνεται ἀπὸ τὸ τέλος (σσ. 268-290) προχωρώντας ἀπὸ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἀπὸ τὸν κώδικα ἔχουν ἀφαιρεθεῖ, ἀνάμεσα στὶς σσ. 56-57, 3 φύλλα, καὶ 2, τὰ ὅποια ἦταν καὶ γραμμένα, μεταξὺ τῶν σσ. 64-65. Σελίδες λευκές: 20-64, 120, 126-180. Δίγλωσσος κώδικας. Ἐλληνικὰ στὶς σσ. 1, 65, 67, 83-89, 91, 111, 184, 187, 191, 192. Στὴν ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς στάχωσης (ἀπὸ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ) δοκιμὲς κονδυλίου καὶ διάφορες σημειώσεις, μεταξὺ τῶν ὅποιων μίᾳ γραμμένη ἀπὸ τὸν Πλάτωνα διδάσκαλο σχετικὰ μὲ τὴν πρόσληψή του ὡς δασκάλου «ἔλληνικοῦ» (26 Ἀπριλίου 1826). Στὴν ἄλλη ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς στάχωσης «πού κουτούκ παπά Ἱάκωβοσουν βέ παπά Χαραλάμπης μαριφετήγιλεν δλτού» (ό κώδικας αὐτὸς καταρτίστηκε μὲ τὶς φροντίδες τοῦ παπᾶ Ἱακώβου καὶ τοῦ παπᾶ Χαραλάμπη).

1. σ. 1: «1834, Ἱανουαρίου 1. Οὗτος ὁ Κώδηξ κατεσκευάσθη μὲν διὰ προτροπῆς τοῦ Ἅγιου Καισαρείας Παϊσίου, γραφῆς δὲ ἔτυχον οἱ τε βαπτίζοντες καὶ οἱ βαπτιζόμενοι διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ Πλάτωνος Διδασκάλου... ἔτι καὶ οἱ τεθνεῶτες πότε καὶ ποῦ καὶ πόσων ὅντες χρόνων... ἔτι

- δὲ καὶ οἱ ἀρραβωνιασθέντες, πάντα δὲ ταῦτα διὰ προσταγῆς τοῦ Ἅγίου Καισαρείας Παϊσίου. Πλάτων Διδάσκαλος».
2. σ. 2: Καταγραφὴ γεγονότων ποὺ ἀφοροῦν τὴν ζωὴν τοῦ Ἱερέα Ἀβραὰμ Παπάζογλου (1807-1837).
 3. σσ. 3-6: Καταχωρίσεις βαπτίσεων. Ἡ σ. 3 φέρει ἡμερομηνία 25 Μαΐου χωρὶς ἔτος· ἀπὸ τὴν συνέχεια, ποὺ εἶναι τὸ ἔτος 1841, συμπεραίνουμε ὅτι πρόκειται γιὰ τὸ 1840. Οἱ καταχωρίσεις συνεχίζονται ὧς τὸ 1844. Ἰερεῖς: ὁ παπὰ Ἰάκωβος καὶ ὁ παπὰ Χαράλαμπος. Οἱ βαπτίσεις κατ’ ἔτος εἶναι: 1840: 15, 1841: 18, 1842: 14, 1843: 21, 1844: 19.
 4. σσ. 7-19: Καταχωρίσεις θανάτων (15 Ἀπριλίου 1862 ὧς 17 Ἰανουαρίου 1906). Στὴ σ. 19 καταχωρίζονται ἐκ τῶν ὑστέρων δύο θάνατοι (1904 καὶ 1921).
 5. σ. 65: «Κατάλογος τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς χειροτονίας». Δὲν σημειώνεται χρονολογία. Καθὼς ὅμως συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ Ἱεράρχες Δημητριάδος Γρηγόριος (ἀρ. 18) καὶ Πλαταμῶνος Ἀμβρόσιος (ἀρ. 19), συνάγεται ὅτι ὁ κατάλογος καταρτίστηκε μετὰ τὴν προσάρτηση τῆς Θεσσαλίας στὴν Ἑλλάδα.
 6. σ. 66: Καταχωρίζονται δύο πράξεις ἀρραβώνος γραμμένες ἀντίστροφα.
 7. σ. 67: Ἰδιόχειρη βεβαίωση τοῦ Ἅγιου Καισαρείας μὲ χρονολογία «Ἐν τῇ κατὰ Ζιντζίδερεν ἱερῷ Μονῇ τοῦ Τιμίου Προδρόμου τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1874», ὅτι ὁ παπὰ Ἰγνάτιος ἐκ Μουταλάσκης συμφώνησε μὲ τοὺς προκρίτους «τῆς κωμοπόλεως Ταυρουσουνίου» νὰ ὑπηρετήσει ὡς ἐφημέριός τους. Στὴν ᾗδια σελίδα βιογραφικὲς σημειώσεις τοῦ Παπᾶ Σεραφεὶμ Γιαχτσόγλου.
 8. σσ. 68-69: Χρονολογικὸς πίνακας τῶν Βυζαντινῶν (Ρούμ) αὐτοκρατόρων. «Ο κατάλογος ἀρχίζει μὲ τὸν Μεγάλο Κωνσταντίνο καὶ κλείνει μὲ τὸν Κωνσταντίνο Παλαιολόγο, «ποὺ ἀνῆλθε στὸ θρόνο τὸ 1449 καὶ βασίλευσε ὧς τὸ 1453, χρονιὰ κατὰ τὴν ὁποίᾳ παρέδωσε (τεσλήμ ἐγιλετή) τὴν Κωνσταντινούπολη στὸν Μεχμέτ τὸν Πορθητή».
 9. σσ. 70-74: Σύντομη ἴστορία τῶν ὀθωμανῶν σουλτάνων (1259-1876). Τὸ λῆμμα παρουσιάζεται ὡς ἔξης: π.χ., «Ὀσμάν. Ἐτος γεννήσεως τοῦ σουλτάνου Ὀσμάν Χάν Γαζῆ, γιοῦ τοῦ Ἐρτογρούλ Χάν Γαζῆ, γιοῦ τοῦ Σουλεϊμάν Σάχ 657 (1259). Ἐζησε 69 χρόνια. Ἐτος θανάτου 726 (1326). Ἐτος ἐνθρόνισης 699 (1300). Ἐτη βασιλείας 27. Ἀπεβίωσε στὴν Προύσα». Κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπο καταχωρίζονται καὶ οἱ ὑπόλοιποι 32 σουλτάνοι, μέχρι τὸν 33ο Μουράτ Χάν, τοῦ ὁποίου μόνο τὸ ὄνομα, ὅπως καὶ τοῦ πατέρα του, σημειώνονται. Ἀπὸ μεταγενέστερο χέρι σημειώνονται τὰ ὄνόματα τῶν μετέπειτα τριῶν σουλτάνων, τοῦ τελευταίου χαλίφη καθὼς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Μουσταφᾶ Κεμάλ.

10. σσ. 75-78: Χρονολογικός κατάλογος τῶν πατριαρχῶν ἀπὸ τὸ 36 μ.Χ. ὥς τὸ 1873. Ὁ κατάλογος ἀρχίζει μὲ τὸν Ἀπόστολο Ἀνδρέα καὶ κλείνει μὲ τὴ δεύτερη πατριαρχία τοῦ Ἰωακεὶμ Β'. Στὸ κάτω μέρος τῆς σ. 78: «ὅπως καταλαβαίνει κανεὶς ἀπὸ τὸν Πίνακα τῶν Πατριαρχῶν ποὺ παραθέτομε παραπάνω, ἀνῆλθον στὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον Ἀνδρέαν (ἥς τὸ 1873) 244 Πατριάρχες. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς δυό, τρεῖς καὶ πέντε φορές. Οἱ Πατριάρχες Κωνσταντινουπόλεως ἔκαλοῦντο πρὶν Ἐπίσκοποι. Τὸ πρῶτον, τὸ 320 στὸν Μητροφάνη Α' ἔδωσαν τὸν τίτλο Πατριάρχης καὶ ὁ τίτλος οἰκουμενικὸς ἀπεδόθη τὸ 321 στὸν Ἰωάννην Β' τὸν Νηστευτήν».
11. σσ. 79-82: Τακτικὸ (συνταγμάτιον καὶ νιζαμναμὲ στὸ κείμενο) γιὰ τοὺς βαθμούς, τὶς «φῆμες» καὶ τὴ σειρὰ τῶν μητροπολιτῶν ποὺ ἀνῆκαν στὸ Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ τακτικὸ ἐπικυρώθηκε ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1868. Ὁ πρῶτος θρόνος (ἔλληνικὰ στὸ κείμενο) καὶ ἡ «φήμη» (οὖνβἀν) ἔχει ὥς ἔξῆς: «ὁ Καισαρείας Καππαδοκίας ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Ἀνατολῆς». Ἔπονται 11 ἄλλοι τίτλοι καὶ φῆμες μητροπολιτῶν. Ἐντὸς παρενθέσεως παραθέτονται οἱ τουρκικὲς ὀνομασίες τῶν πόλεων, π.χ. ὁ Ἐφέσου (Μάγνησα), ὁ Ἡρακλείας (Ἐρεγλί), ὁ Κιζίκου (Ἐρτεκ βὲ καποὺ ταγὴ) κλπ. Οἱ 12 αὐτοὶ μητροπολίτες εἴναι ἔγκριτοι (μουτεπέρ). Ἀκολουθοῦν 73 μητροπολίτες μὲ πρῶτον τὸν Ἰωαννίνων καὶ 73ο τὸν Καρπάθου καὶ Κάσσου.
12. σ. 82: Ἱεραρχικὴ τάξη ἀρχιεπισκοπῶν, μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν. Ἀναγράφονται 85 θρόνοι μὲ πρῶτο τὸν Καισαρείας καὶ 85ο τὸν Καρπάθου καὶ Κάσσου. Δίπλα στὸ θρόνο μητροπόλεως σημειώνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκοπῶν τους· π.χ.: 2. Ἐφέσου (Μάγνησα) ἔχει 2 ἐπισκόπους.
13. σσ. 83-89: «Μετάφρασις τοῦ Ὅψηλοῦ Βερατίου τοῦ χορηγηθέντος ὑπὸ χρονολογίαν 16 Μουχαρρὲμ 1302 (28 Ὁκτωβρίου 1884) τῇ Α. Θ. Π. Ἰωακεὶμ τῷ Δ'»!
14. σσ. 268-247: Καταχώριση βαπτίσεων (1819-1841). Καταχωρίζονται συνολικά: 1819: 13, 1820: 20, 1821: 13, 1822: 28, 1823: 22, 1824: 17, 1825: 15, 1826: 20, 1827: 11, 1828: 16, 1829: 22, 1830: 27, 1831: 12, 1832: 15, 1833: 19, 1834: 16, 1835: 17, 1836: 20, 1837: 16, 1838: 18, 1839: 12, 1840: 5, 1841: 5. Οἱ βαπτίσεις τῶν ἐτῶν 1819-1831 τελοῦνται ἐπὶ ἐφημερίας τοῦ παπᾶ Ἰακώβου Πυρλόγλου. Οἱ βαπτίσεις τῶν ἐτῶν 1832-1833 ἀπὸ τὸν

1. Φ. Δ. Ἀποστολόπουλος, «Τρία ἔγγραφα τοῦ κώδικα Ταβλοσούν τῆς Καππαδοκίας: 1 αὐτοκρατορικὸ βεράτι καὶ 2 ἐπιστολὲς τοῦ Παϊσίου, μητροπολίτου Καισαρείας», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 1 (1977), σσ. 217-220 καὶ σσ. 224-228.

παπά Ἰάκωβο καὶ τὸν παπᾶ Χαρελὲν (=Χαράλαμπος)². Στὴ σ. 253 καταχωρίζονται βαπτίσεις ποὺ ἔγιναν τὸν Ἱανουάριο τοῦ 1834 καὶ διαγράφονται γιὰ νὰ καταχωρισθοῦν ξανὰ στὴ σ. 252. Στὸ πάνω μέρος τῆς σελίδας αὐτῆς σημειώνεται: «'Απὸ τὸ 1834, ὅπότε χειροτονήθηκε ὁ Ἅγιος Καισαρείας Παΐσιος, δηλώνονται τὰ παιδιὰ ποὺ γεννιοῦνται καὶ βαπτίζονται». Οἱ καταχωρίσεις συνεχίζονται μέχρις 20 Αὐγούστου 1841.

15. σσ. 246-245: Ἐνθυμήσεις: «'Αρχισε τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1834 γιὰ νὰ προσεύχονται ὅσοι τὰ διαβάζουν, γράφτηκαν ὀρισμένα παράδοξα πράγματα ποὺ συνέβησαν στὸν κόσμο. 1834, Σεπτεμβρίου 2, ἡμέρα Δευτέρα. Τὴ νύχτα χιόνισε. Πολὺ πρόωρα. 1834: Σιτοδείᾳ· τὸ μούτ τοῦ σταριοῦ ἔφτασε τὰ 250 γρόσια, τὸ μπατμάνι τοῦ ἀλευριοῦ τὰ 7. 1835, 1η Αὐγούστου: Ἔγινε μεγάλος σεισμός. Κράτησε 15 λεπτά. Γιὰ 5-10 μέρες συνεχίστηκαν οἱ δονήσεις. Οἱ κάτοικοι κατέφυγαν στοὺς κήπους καὶ τ' ἀμπέλια. Ἀν δὲ μᾶς σπλαχνιζόταν ὁ Θεός, θὰ καταστρεφόταν ἡ χώρα. Στὶς 15 Αὐγούστου, 2 ἡ ὥρα τὴ νύχτα, ἐπαναλήφθηκε ὁ σεισμὸς μὲ ἥχο καὶ βουή. Εὔτυχῶς δὲν διάρκεσε πολύ. Στοὺς σεισμοὺς αὐτοὺς σκοτώθηκαν στὴν Καισάρεια καὶ στὰ γύρω χωριὰ συνολικὰ 398 ἄτομα καὶ 3.000 ἄτομα τραυματίστηκαν καὶ ἀρρώστησαν. Στὸ χωριό μας σκοτώθηκε ἔνα κορίτσι. Οἱ σεισμοὶ συνεχίστηκαν 3-4 μῆνες νύχτα-μέρα. Ἡταν μικρῆς διάρκειας. Χάρη στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ δὲν γκρεμίστηκαν σπίτια καὶ δὲν συνέβη κάτι τὸ φοβερό. Εἴθε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξει ἀπὸ ἄλλη τέτοια συμφορά. Ὄλα αὐτὰ συνέβησαν γιὰ τὶς ἀμαρτίες μας. Οἱ σεισμοὶ κράτησαν ὡς τὶς 6 Ἱανουαρίου. Τὸ 1835 εἶχαμε πολυκαρπία. Τόσο πολλὰ ἡταν τὰ βερίκοκα, τὰ μῆλα, τὰ ἀχλάδια, τὰ δαμάσκηνα, ποὺ οἱ χωρικοὶ δὲν μπόρεσαν νὰ τὰ μαζέψουν. Τὸν Σεπτέμβριο πάνω στὰ δέντρα ὑπῆρχαν ἄγουρα καὶ ὥριμα βερίκοκα. Τὸ 1835 ἔπεισε πείνα πάλι. Ἡ τιμὴ τοῦ μούτ τοῦ σταριοῦ ἔφτασε τὰ 300 γρόσια καὶ πάλι δὲν τὸ βρίσκεις. Ὁ Θεὸς νὰ βοηθήσει τοὺς ἀπορους. Στὶς 22 Δεκεμβρίου 1835, ἡμέρα Κυριακὴ ὡς τὸ πρωὶ τῆς Δευτέρας χιόνισε τόσο πολύ, ποὺ ἡταν ἀδύνατο νὰ ἐπικοινωνήσουν οἱ γείτονες. 1836, 29 Ἱανουαρίου, ἡμέρα Τετάρτη, τὴ νύχτα πάλι ἔγινε δυνατὸς σεισμός. Διάρκεσε 6-7 λεπτά· σείστηκαν τὰ σπίτια. Στὸ χωριό μας δὲν εἶχαμε θύματα. Στὰ ἄλλα χωριὰ σκοτώθηκαν 20 ἄτομα. Μετὰ 4 ἡμέρες, τὸ Σάββατο, ξαναέγινε σεισμὸς συνοδευόμενος μὲ μεγάλη βουή. Στὶς 23 Φλεβάρη, ἡμέρα Πέμπτη, ἐνῶ ὅλοι ἤμαστε στὴν ἐκκλησία, σείστηκε ἡ γῆ γιὰ μιὰ στιγμὴ· τὴν ἴδια μέρα ἄλλες τρεῖς φορές. Μὲ τὴ βοήθεια καὶ τὴν προστασία τοῦ Θεοῦ δὲν προξενήθηκαν ζημιές. 1836, Μαΐου 2, ἡμέρα Σάββατο, κατὰ τὸ βράδυ χιόνισε πάρα πολύ. Τέτοιο χιόνι δὲν εἶχε πέσει οὕτε

2. Βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ παπᾶ Χαριλέν στὴ σ. 2 τοῦ κώδικα.

στήν καρδιά τοῦ χειμώνα. Στὶς 19 Μαΐου, ἡμέρα Τετάρτη, ἔγινε σφοδρὸς σεισμός. Μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ δὲν εἶχαμε συμφορές. Ἀκόμα ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ σείεται ἡ γῆ». Παρακάτω: «Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν ἐναντί ἀναγραφομένων». Στὴ σ. 245 μνημονεύεται ὁ θάνατος τοῦ διδασκάλου Πλάτωνος ἀπὸ τὸν «ταπεινὸν» μαθητή του Λάζαρο. Στὴ συνέχεια βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ παπᾶ Σεραφείμ³.

- 16. σσ. 244-237: Καταχωρίσεις θανάτων (1836-1864). ‘Ο πρῶτος στίχος τῆς σ. 244: «’Αναγράφονται οἱ θανόντες τοῦ χωριοῦ μας Ταβλοσοὺν μετὰ τὴν 1η Ιανουαρίου 1834». Στὴ σελίδα αὐτὴ καταγράφεται ὁ θάνατος τοῦ διδασκάλου Πλάτωνος: «1836, 11 Μαρτίου, πέθανε ὁ διδάσκαλος Πλάτων. Αὐτὸς ἔφτιαξε τὸν παρόντα κώδικα».
- 17. σσ. 236-181: Καταχωρίζονται βαπτίσεις ἀπὸ 30 Ιουλίου 1844 ὧς 6 Ιουνίου 1921. ‘Υπάρχουν ὅμως καὶ προγενέστερες καταχωρίσεις. ’Αναλυτικά: 1835: 2, 1838: 1, 1841: 1, 1844: 8, 1845: 18, 1846: 12, 1847: 21, 1848: 15, 1849: 15, 1850: 14, 1851: 14, 1852: 14, 1853: 18, 1854: 22, 1855: 18, 1856: 14, 1857: 17, 1858: 24, 1859: 14, 1860: 9, 1861: 20, 1862: 18, 1863: 11, 1864: 13, 1865: 12, 1866: 18, 1867: 13, 1868: 24, 1869: 10, 1870: 14, 1871: 16, 1872: 13, 1874: 13, 1875: 14, 1876: 18, 1877: 14, 1878: 18, 1879: 13, 1880: 8, 1881: 13, 1882: 9, 1883: 12, 1884: 13, 1885: 12, 1886: 10, 1887: 1, 1888: 9, 1889: 6, 1890: 10, 1891: 12, 1892: 8, 1893: 7, 1894: 8, 1895: 7, 1896: 2, 1897: 6, 1898: 5, 1899: 9, 1900: 6, 1901: 4, 1902: 5, 1903: 7, 1904: 3, 1905: 7, 1906: 7, 1907: 5, 1908: 6, 1909: 7, 1910: 1, 1911: 1, 1913: 2, 1917: 1, 1921: 3.
- 18. σσ. 122-125: Διαθήκη ἀντίστροφα γραμμένη (ἀπὸ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά)· συντάσσεται ἀπὸ τὸ δάσκαλο ’Ιορδάνη Δημητριάδη, ἀπὸ τὴν Σπάρτα, καὶ τοὺς ἄλλους δασκάλους τοῦ σχολείου τοῦ Ταβλοσοὺν (28 Μαΐου 1922). ‘Η Ἐλένκω Παυλόσογλου κληροδοτεῖ τὸ σπίτι της στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἅγιου Βασιλείου.
- 19. σ. 121: ’Αντίστροφα πάντα γραμμένα συνεχίζουν τὰ ὀνόματα τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (1881-1895)⁴. Στὴ συνέχεια καταχωρίζονται τρεῖς βαπτίσεις (1904-1905), ποὺ διαγράφονται.
- 20. σσ. 119-117: ’Εγκύκλιος τοῦ Καισαρείας Παϊσίου⁵, ποὺ ἐκδόθηκε ὅταν

3. Βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ παπᾶ Σεραφείμ στὴ σ. 67 τοῦ κώδικα.

4. ‘Ο κατάλογος αὐτὸς εἶναι ἡ συνέχεια ἐκείνου τῆς σ. 78 τοῦ κώδικα.

5. Φ. Δ. ’Αποστολόπουλος, δ.π., σσ. 222-223 καὶ σσ. 234-239. Στοιχεῖα γιὰ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργο του βλ. Ιω. Η. Κάλφογλους, *Ζιντζίδερε καργεσινδὲ πουλουνὰν Ἰωάννης Πρόδρομος Μοναστηρή... Γιάχοδ Μονή Φλαβιανῶν...*, Δέρισααδετδε 1898 (δακτυλόγραφη μετάφραση στὸ Κ.Μ.Σ.), σσ. 121-139, 153-165, 169-181, 189-194, 214-221, 248-254. Γιὰ τοὺς ἀγῶνες τοῦ Παϊσίου κατὰ τῶν μισσιοναρίων βλ. Κυριακὴ Μαμάνη, «’Αγῶνες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ

έπρόκειτο νὰ μεταβεῖ ως συνοδικὸς στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ Σεπτέμβριο τοῦ 1847. Στὴν ἀρχὴ μιλᾶ μὲ λεπτομέρειες γιὰ τὸ πότε ἥλθε στὴν Καισάρεια, γιὰ τὰ χρόνια ποὺ μαθήτευσε κοντὰ στὸν Γερμανό, πότε χειροτονήθηκε ἡγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου στὸ Ζιντζίδερε καὶ πότε μητροπολίτης Καισαρείας. Στὸ τέλος γνωστοποιεῖ ποιοὺς δρίζει ἀναπληρωτές του στὴ διοίκηση τῆς ἐπαρχίας του κλπ.

21. σσ. 116-113: 'Ἐγκύκλιος τοῦ Παϊσίου Καισαρείας⁶ πρὸς τοὺς Ἱερεῖς, ἔξαρχους καὶ ἐπιτρόπους τῶν ἐκκλησιῶν τῆς ἐπαρχίας του σχετικὰ μὲ τὴν τέλεση ἀρραβώνων, βαπτίσεων καὶ τὴν καταγάριση θανάτων (27 Ιανουαρίου 1839). Παραγγέλλει στοὺς Ἱερεῖς νὰ ἔχουν πάντοτε μαζί τους πρόχειρο τετράδιο γιὰ νὰ καταγράφουν ἀμέσως τοὺς ἀρραβώνες, τὶς βαπτίσεις καὶ τοὺς θανάτους. Στοὺς ἐπιτρόπους παραγγέλλει νὰ προμηθευθοῦν τρία κατάστιχα τῶν 100 φύλλων, ἕνα γιὰ τοὺς ἀρραβώνες, ἕνα γιὰ τὶς βαπτίσεις καὶ ἕνα γιὰ τοὺς θανάτους, στὰ δποῖα νὰ καταγράφουν αὐθημερὸν οἱ Ἱερεῖς τοὺς ἀρραβώνες, τὶς βαπτίσεις καὶ τοὺς θανάτους ἀπὸ τὰ πρόχειρα τετράδιά τους. 'Ως πρὸς τὴν ὄνομασία τῶν βαπτιζομένων, παραγγέλλει αὐστηρὰ νὰ ἀποφεύγονται ὀνόματα ἔενικά, τουρκομανικά, περσικὰ κλπ. καὶ νὰ προτιμῶνται ὀνόματα ἀγίων καὶ μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας. Σχετικὰ μὲ τοὺς ἀρραβώνες ἐφιστᾶ τὴν προσοχὴ τῶν Ἱερέων σὲ διάφορα τὴν ήλικία καὶ τὸ βαθμὸ συγγένειας (ἔξ αιματος ἢ ἔξ ἀγγιστείας ἢ πνευματικῆς).
22. σσ. 113-112: Κάτω ἀπὸ τὴν ἐγκύκλιο ποὺ ἀναφέρθηκε ὑπῆρχε μικρὴ ὁβᾶλ φωτογραφία τοῦ Καισαρείας Παϊσίου. 'Ἄριστερὰ ἀναφέρεται ὅτι ὁ εἰκονιζόμενος Παϊσίος εἶναι 98 ἑτῶν. 'Η φωτογραφία σήμερα δὲν ὑπάρχει. Στὸ κάτω μέρος τῆς σ. 113 σύντομη βιογραφία τοῦ Παϊσίου: «...γεννήθηκε τὸ 1778 στὸ χωριὸ Φάρασα (*Βαραχίσιος*) τῆς Καισάρειας» ἀπὸ γονέα Ἱερωμένο. 17 ἑτῶν ἥλθε στὴν Καισάρεια καὶ μαθήτευσε στὸν Ἱερομόναχο διδάσκαλο Γερμανό⁷. Τὰ ἑτη 1804-1832 ἦταν ἡγούμενος τῆς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου στὸ χωριὸ Ζιντζίδερε. Τὸ 1832 χειροτονήθηκε μητροπολίτης στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅταν τὸ 1831 τὸ Πατριαρχεῖο ἔπαυσε τὸν Γεράσιμο. 'Απεδήμησε εἰς Κύριον στὶς 30

τῶν Μισσιοναρίων ('Ἐκκλησιαστικὴ Πνευματικὴ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ (1836-38)', *Μνημοσύνη* 8 (1980-81), σ. 192. Γιὰ τὴν ἑκδοτικὴ δραστηριότητα τοῦ Παϊσίου βλ. Εὐαγγελία Μπαλτᾶ, «Τὸ καραμανλίδικο ἔντυπο», *Τὰ Ἰστορικὰ* 9 (1989), σ. 222 καὶ σημ. 32.

6. Φ. Δ. 'Ἀποστολόπουλος, ὅ.π., σσ. 220-221 καὶ σσ. 229-234.

7. 'Ο Παϊσίος τὸν ἀποκαλεῖ στὴν ἀποχαιρετιστήρια ἐγκύκλιο του «φῶς τῆς Ἀνατολῆς». Φ. Δ. 'Ἀποστολόπουλος, ὅ.π., σ. 222 σημ. 17. Στοιχεῖα γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του βλ. Ιω. Η. Κάλφογλους, ὅ.π., σσ. 100-117 καὶ 147-153. 'Ο Γερμανὸς εἶναι συγγραφέας τοῦ καραμανλίδικου βιβλίου *Σοφὸς Σολωμωνοὺν Παροιμίαλαρή*. Βλ. E. Dalleggio-S. Salaville, n° 28. 'Ἐπίσης M. I. Γεδεών, *Πατριαρχικὲς ἐφημερίδες (1500-1913)*, Αθήνα 1938, σ. 353.

’Ιανουαρίου 1871, ἐօρτὴ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν. Στὴ συνέχεια, μετὰ τὴ σύντομη βιογραφία τοῦ Καισαρείας Παϊσίου, σημειώνεται: «Πολὺ σύντομη βιογραφία τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτη Καισαρείας Κυρίου Εὐσταθίου». Ἀντὶ ὅμως τῆς βιογραφίας του, σημειώνονται τὰ βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ παπᾶ Σταύρου, ποὺ τὸν χειροτόνησε ἱερέα τὸ 1877 δ Καισαρείας Μεθόδιος.

23. σ. 111: Περίληψη τῶν παραγγελιῶν τοῦ Ἅγιου Καισαρείας Παϊσίου σχετικὰ μὲ τὴν τελετὴν τῶν ἀρραβώνων ἀπὸ τὴν ἐγκύκλιο ποὺ καταχωρίζεται στὶς σσ. 117-113. Στὸ κάτω μέρος τῆς σελίδας σύντομη βιογραφία τοῦ παπᾶ Σταύρου στὰ ἑλληνικὰ (27 Αὐγούστου 1881).
24. σσ. 110-89: Καταχωρίσεις ἀρραβώνων (1 Ἰανουαρίου 1834 - 9 Ὀκτωβρίου 1882).

B: Δύο λυτὰ ἔγγραφα φαίνεται νὰ ἔχουν ἀποσπαστεῖ ἀπὸ ἄλλον κώδικα. Τὸ πρῶτο φύλλο λευκό· στὸ δεύτερο καταγράφονται ἀποφθέγματα, ποὺ ὑπῆρχαν στὶς σελίδες τοῦ κώδικα, γιατὶ δίπλα ἀπὸ τὰ ἀποφθέγματα σημειώνονται καὶ ἀριθμοὶ σελίδων.

Προέλευση: Δωρεὰ (1964).

Βιβλιογραφία: Φ. Δ. Ἀποστολόπουλος, «Τρία ἔγγραφα τοῦ κώδικα Ταβλοσούν τῆς Καππαδοκίας: 1 αὐτοκρατορικὸ βεράτι καὶ 2 ἐπιστολὲς τοῦ Παϊσίου, μητροπολίτου Καισαρείας», Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν 1 (1977), σσ. 217-239.